

Dogfen Ymgynghori

Y Bil Archwilio Cyhoeddus (Diwygio) (Cymru) Drafft

Dyddiad cyhoeddi: 18 Rhagfyr 2019

Dyddiad cau: 7 Chwefror 2020

Mae'r ymgynghoriad hwn yn cyflwyno cynigion deddfwriaethol drafft y Pwyllgor Cyllid i ddiwygio Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013.

Mae'r Bil Archwilio Cyhoeddus (Diwygio) (Cymru) Drafft yn cynnig diwygio Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 (Deddf 2013) mewn perthynas â'r materion a ganlyn:

- Codi ffioedd
- Trefniadau cworwm Bwrdd Swyddfa Archwilio Cymru (SAC)
- Trefniadau adrodd SAC
- Materion o ran gosod cyfrifon ac adrodd arnynt
- Terfynau amser ardystio
- Materion sy'n ymwneud â chyfrifoldebau Cynulliad Cenedlaethol Cymru (y Cynulliad)

Y cefndir

Nod Deddf 2013, a ddaeth yn gyfraith yng Nghymru ar 29 Ebrill 2013, oedd cryfhau a gwella'r trefniadau atebolrwydd a llywodraethu sy'n ymwneud ag Archwilydd

Cyffredinol Cymru (yr Archwilydd) a SAC wrth amddiffyn annibyniaeth a gwrthrychedd yr Archwilydd.

Cynhaliodd y Pwyllgor Cyllid (y Pwyllgor) waith craffu ar ôl deddfu ar Ddeddf 2013 ym mis Mawrth 2019, gan ganolbwyntio ar **faterion a godwyd** gan yr Archwilydd a SAC ac agweddau eraill ar Ddeddf 2013 y gallai fod yn fuddiol eu hadolygu.

Daeth y Pwyllgor i'r casgliad bod angen diwygiadau i Ddeddf 2013 a chytunwyd i ymgynghori ar y Bil drafft hwn.

Gwybodaeth ategol

Dylid darllen y ddogfen hon ar y cyd â'r Bil drafft ac **adroddiad llawn y Pwyllgor**.

Mae rhagor o fanylion am y gwaith craffu ar ôl deddfu a wnaed gan y Pwyllgor ar Ddeddf 2013 ar **wefan y Cynulliad**.

Sut i ymateb

Mae'r Pwyllgor yn croesawu tystiolaeth gan y rhai sydd â diddordeb yn y pwnc hwn.

Os ydych yn ymateb ar ran sefydliad, dylech roi disgrifiad byr o rôl eich sefydliad.

Mae gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru ddwy iaith swyddogol, sef Cymraeg a Saesneg. Yn unol â Chynllun Ieithoedd Swyddogol y Cynulliad, mae'r Pwyllgor yn gofyn i ddogfennau neu ymatebion ysgrifenedig i ymgynghoriadau y bwriedir eu cyhoeddi neu eu defnyddio yn nhrefodion y Cynulliad Cenedlaethol gael eu cyflwyno yn ddwyieithog. Pan na chaiff dogfennau neu ymatebion ysgrifenedig eu cyflwyno yn ddwyieithog, byddwn yn cyhoeddi yn yr iaith a gyflwynwyd, gan ddweud eu bod wedi dod i law yn yr iaith honno'n unig.

Rydym yn disgwyl i sefydliadau eraill weithredu eu safonau neu eu cynlluniau eu hunain a chydymffurfio â'u rhwymedigaethau statudol.

Os hoffech gyflwyno tystiolaeth, anfonwch gopi electronig o'ch tystiolaeth at:

seneddcyllid@cynulliad.cymru

Fel arall, gallwch ysgrifennu at:

Clerc y Pwyllgor
Y Pwyllgor Cyllid
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1NA

Dylai'r dystiolaeth ein cyrraedd erbyn 7 Chwefror 2020. Mae'n bosibl na fydd modd ystyried ymatebion a ddaw i law ar ôl y dyddiad hwn. Mae **[canllawiau](#)** ar gael i dystion sy'n cyflwyno tystiolaeth i bwyllgorau.

Datgelu gwybodaeth

Mae **[polisi'r Cynulliad ar ddatgelu gwybodaeth](#)** ar gael. Gofynnwn i chi ystyried y manylion hyn yn ofalus cyn cyflwyno gwybodaeth i'r Pwyllgor. Fel arall, gellir gofyn am gopi caled o'r polisi hwn drwy gysylltu â'r Clerc (**seneddcyllid@cynulliad.cymru**).

1. Codi ffioedd

Y darpariaethau presennol

1. Mae adran 23 yn galluogi SAC i godi ffioedd am archwiliadau a swyddogaethau sy'n gysylltiedig ag archwiliadau a gynhelir gan yr Archwilydd, ac unrhyw wasanaethau a ddarperir ganddo. Dim ond yn unol â chynllun ar gyfer codi ffioedd a baratowyd gan SAC y gellir codi ffioedd. Ni chaiff y ffioedd a godir fod yn fwy na chost lawn arfer y swyddogaeth y mae'r ffi yn ymwneud â hi (y rheol 'dim mwy na chost lawn') ac maent yn daladwy i SAC gan y person y mae'r swyddogaeth sy'n cael ei harfer yn ymwneud ag ef.
2. Mae adran 24 yn ei gwneud yn ofynnol i gynllun ffioedd SAC nodi swm neu raddfa unrhyw ffioedd rhagnodedig o dan ddeddfiadau sy'n ei galluogi i godi ffioedd, neu'r sail ar gyfer cyfrifo'r ffi yn absenoldeb swm neu raddfa o'r fath. Mae hefyd yn galluogi Gweinidogion Cymru i ragnodi graddfa ffioedd penodol. Rhaid i SAC adolygu ei chynllun o leiaf unwaith y flwyddyn a'i gosod gerbron y Cynulliad i'w gymeradwyo.
3. Mae'r darpariaethau hyn yn ychwanegol at y trefniadau presennol, er enghraifft y gofyniad i osod ac ymgynghori ar y graddfeydd ar gyfer codi ffioedd ar awdurdodau lleol (adran 20 o [Ddeddf Archwilio Cyhoeddus 2004](#)).

Y mater dan sylw

4. Y darpariaethau yn adran 23 o Ddeddf 2013 yw'r prif beth sy'n cael sylw yng ngalwadau'r Archwilydd a SAC i newid y ddeddfwriaeth, yn benodol, y ddarpariaeth sy'n nodi'r hyn a ganlyn ynglŷn â'r ffioedd a godir gan SAC:

ni chaiff y ffi fod yn fwy na chost lawn arfer y swyddogaeth y mae'r ffi'n ymwneud â hi¹

5. Cyfeiriodd yr Archwilydd a SAC at ddau fater sy'n codi yn sgil y ddarpariaeth hon:
 - Mae dweud **na chaiff y ffi fod yn fwy na'r gost lawn** yn arwain at faterion lle y mae'n ofynnol i SAC ad-dalu gordaliadau os bydd cost y gwaith a wneir ganddi yn is na'r amcangyfrif; ac

¹[Ddeddf Archwilio Cyhoeddus \(Cymru\) 2013, Adran 23\(5\)\(b\)](#)

- Nid yw'r ddeddfwriaeth yn rhoi diffiniad o “swyddogaeth” ac mae'r Archwilydd a SAC wedi dehongli bod hyn yn cyfeirio at bob gweithgaredd y byddant yn ymgymryd ag ef e.e. mae archwiliad perfformiad yn swyddogaeth wahanol i archwiliad o gyfrifon. Mae hyn yn golygu na ellir gwrthbwysu costau er mwyn lliniaru ad-daliad posibl.²

6. Awgrymodd yr Archwilydd a SAC fod y derminoleg hon yn arwain at system aneffeithlon o ad-daliadau a phroses weinyddol feichus. Roeddent yn amcangyfrif bod cost weinyddol ychwanegol gweithredu'r rheol ‘dim mwy na'r gost lawn’ rhwng £27,700 a £47,700 y flwyddyn. Mae hyn yn ymwneud â chostau staffio mewnol SAC, gan gynnwys gweinyddu gordaliadau a than-daliadau, trafod ffioedd gyda chyrrff a archwilir a monitro a rheoli amser yng nghyswllt y rheol ‘dim mwy na'r gost lawn’.³

7. Nododd yr Archwilydd a SAC fod cymhlethdod y gwaith gweinyddu a achoswyd gan y rheol wedi arwain at fwy o gwynion am faint o ffioedd a godir ar gyrrff a archwilir ac awgrymwyd bod datrys cwynion o'r fath yn cymryd “amser sylweddol, ac anghymesur yn aml”.⁴

8. Roeddent yn dadlau bod y rheol ‘dim mwy na'r gost lawn’ yn “wrthanogaeth” i wella effeithlonrwydd gwaith archwilio:

“Yn gryno, mae'r rheol yn golygu nad yw archwilwyr yn elwa o unrhyw arbedion y gellir eu gwneud drwy weithgaredd archwilio. Yn wir, ar lefel yr unigolyn, gall arbedion o'r fath arwain at golled bersonol (e.e. drwy golli gwaith), sy'n bwrw dŵr oer ar y brwdfrydedd dros effeithlonrwydd. Ac mae creu'r rheol yn nhermau swyddogaethau unigol (h.y. elfennau statudol neilltuol o waith) mewn cyrrff unigol, yn golygu bod yna lawer iawn o waith cadw cofnodion a chysoni i'w wneud er mwyn sicrhau ein bod yn cydymffurfio â'r rheol. Mae'r gweithgaredd hwn, yn anochel, ar draul gwaith sy'n ychwanegu gwerth.”⁵

²Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru Cynigion ar gyfer Bil i ddiwygio Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013, Mehefin 2018, Pennod 3

³Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru Cynigion ar gyfer Bil i ddiwygio Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013, Mehefin 2018, Tabl 2

⁴Tystiolaeth ysgrifenedig: Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru

⁵Tystiolaeth ysgrifenedig: Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru

9. Er eu bod yn cydnabod ei bod yn anodd nodi'r union effaith, roedd yr Archwilydd a SAC yn amcangyfrif y gallai'r gwrthanogaeth hwn arwain at gollu allan ar arbedion effeithlonrwydd o tua £12,000 y flwyddyn.⁶

10. Roeddent hefyd yn dadlau bod dilyn y rheol 'dim mwy na'r gost lawn' mewn perthynas â swyddogaethau unigol yn cynyddu'r cymhlethdod gweinyddol, gan fod sawl swyddogaeth yn cael eu cyflawni ym mhob corff yn gyffredinol, gan arwain at sawl achos lle y mae'n bosibl y bydd angen ad-dalu neu gynyddu ffi:

“...nid yw Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 yn darparu ar gyfer gwrthbwysu, a cheir risg cyn gynted ag y daw'n amlwg y codwyd mwy na chost lawn swyddogaeth berthnasol ar gorff, gellid dehongli bod y ffi yn anghyfreithlon.”⁷

11. Yn ogystal, cynigiodd yr Archwilydd a SAC ddileu'r gofynion ar gyfer talu ffioedd gan yr unigolyn y mae'r swyddogaeth a gaiff ei harfer yn ymwneud ag ef. Gallai hyn, o bosibl, olygu bod modd ystyried ffioedd yn gostau wedi'u cyfuno ar draws sectorau.⁸

Y cynnig

Diwygio Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 er mwyn:

- dileu'r gofyniad na ddylai ffioedd fod yn fwy na chost lawn y swyddogaeth y maent yn ymwneud â hi, a
- galluogi Swyddfa Archwilio Cymru i sicrhau bod swm y ffioedd a godir am yr holl waith a wneir yn cyfateb yn fras i'r cyfanswm a wariwyd mewn cysylltiad â'r gwaith hwnnw, gan gymryd un flwyddyn gydag un arall.

Cadw'r gofyniad i ffioedd gael eu talu gan y corff y mae'r swyddogaeth yn ymwneud ag ef er mwyn sicrhau tryloywder i gyrff a archwilir, ymgysylltiad effeithiol yn yr archwiliad ac i gynnal y berthynas rhwng yr archwilydd a'r corff a archwilir.

⁶Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru Cynigion ar gyfer Bil i ddiwygio Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013, Mehefin 2018, paragraff 5.6

⁷Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru Cynigion ar gyfer Bil i ddiwygio Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013, Mehefin 2018, paragraff 3.6

⁸Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru Cynigion ar gyfer Bil i ddiwygio Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013, Mehefin 2018, Nodiadau Esboniadol, Adran 3

CWESTIYNAU'R YMGYNGHORIAD

Cwestiwn 1

A ydych yn cytuno y dylid rhoi hyblygrwydd i Swyddfa Archwilio Cymru o ran sut y mae'n codi ac yn gweinyddu ei ffioedd drwy ganiatáu iddi adennill costau yn fras, gan gymryd un flwyddyn gydag un arall?

Cwestiwn 2

Os felly, a ydych yn cytuno â'r dull a gymerwyd yn adran 3 ac adran 4 o'r Bil Drafft?

2. Gwaith cytundeb

Y darpariaethau presennol

12. O dan adran 19 o Ddeddf 2013, caiff SAC gytuno i drefnu i ddarparu gwasanaethau proffesiynol, technegol a gweinyddol i gyrff cyhoeddus eraill, gan gynnwys cyrff y tu allan i Gymru (a elwir yn “waith cytundeb”).

13. Fel y nodwyd yn y bennod flaenorol, mae adran 23 o Ddeddf 2013 yn galluogi SAC i godi ffioedd am archwiliadau a swyddogaethau sy'n gysylltiedig ag archwiliadau a gynhelir gan yr Archwilydd, ac am unrhyw wasanaethau a ddarperir ganddo. Dim ond yn unol â chynllun ar gyfer codi ffioedd a baratowyd gan SAC y gellir codi ffioedd. Ni chaiff y ffioedd a godir fod yn fwy na chost lawn arfer y swyddogaeth y mae'r ffi yn ymwneud â hi (y rheol ‘dim mwy na chost lawn’) ac maent yn daladwy i SAC gan y person y mae'r swyddogaeth sy'n cael ei harfer yn ymwneud ag ef.

Y mater dan sylw

14. Er bod gwaith cytundeb yn cael ei drefnu'n gystadleuol fel rheol, mae'r rheol ‘dim mwy na'r gost lawn’ yn ei gwneud yn ofynnol, os bydd SAC yn gwneud elw ar y gwaith hwn, iddi ad-dalu'r incwm hwnnw i'r cleient, sy'n atal cyllid cyhoeddus Cymru rhag elwa o unrhyw wargedion.

15. Mae enghreifftiau o waith cytundeb y mae SAC wedi bod yn rhan ohono yn cynnwys:

- Archwilio cyfrifon Llywodraeth Anguilla
- Cymorth hyfforddiant i Swyddfa Archwilio Genedlaethol Malta
- Adeiladu capasiti a chymorth i Montserrat

16. Awgrymodd yr Archwilydd a SAC fod ad-daliadau a roddwyd ar waith cytundeb wedi dod i gyfanswm blynyddol o £7,500 ar gyfartaledd dros y pedair blynedd diwethaf.⁹

⁹Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru Cynigion ar gyfer Bil i ddiwygio Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013, Mehefin 2018, paragraff 5.7.

Y cynnig

Diwygio Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 i ddileu'r cysylltiad rhwng gwaith cytundeb a'r cynllun ffioedd i ganiatáu i Swyddfa Archwilio Cymru bennu ei thelerau a'i hamodau ei hun. Byddai hyn yn galluogi Swyddfa Archwilio Cymru i ennill ffioedd ychwanegol o fewn rheswm i'w hail-fuddsoddi yn y sefydliad neu eu hildio i Gronfa Gyfunol Cymru, cyhyd â bod mesurau diogelwch digonol ar waith i amddiffyn ei gwaith statudol ac atal gwrthdaro buddiannau.

CWESTIYNAU'R YMGYNGHORIAD

Cwestiwn 3

A ydych yn cytuno y dylid caniatáu i Swyddfa Archwilio Cymru bennu ei thelerau a'i hamodau ei hun ar gyfer gwaith cytundeb?

Cwestiwn 4

Os felly, a ydych yn cytuno â'r dull a gymerwyd yn adran 2 o'r Bil Drafft?

3. Trefniadau cworwm

Y darpariaethau presennol

17. Mae Atodlen 1 i Ddeddf 2013 yn ei gwneud yn ofynnol i Fwrdd SAC gynnwys naw aelod:

- pum person nad ydynt yn gweithio i SAC (yr aelodau anweithredol)
- yr Archwilydd, a
- thri o weithwyr SAC (aelodau sy'n gyflogeion)

18. Mae Paragraff 28(3) o Atodlen 1 yn nodi gofyniad statudol mewn perthynas â rheolau cworwm SAC, sef:

...na ellir bodloni cworwm ar unrhyw adeg oni bai bod mwyafrif yr aelodau sy'n bresennol yn aelodau anweithredol

Y mater dan sylw

19. Mae'r Archwilydd a SAC yn awgrymu bod y ddarpariaeth cworwm yn "drafferthus" am mai dim ond mwyafrif o un sydd gan swyddogion anweithredol ar y Bwrdd. Mae hyn yn golygu y gall unrhyw absenoldeb anweithredol olygu na fydd cworwm yn nghyfarfodydd y Bwrdd.¹⁰

20. Roedd y nodiadau a oedd yn cyd-fynd â Bil drafft arfaethedig SAC yn nodi nad oedd cworwm mewn chwech (21 y cant) o'r 28 o gyfarfodydd y Bwrdd a gynhaliwyd ers cychwyn Deddf 2013. Esboniodd y papur hefyd, pan na fydd cworwm ar y Bwrdd, fod y cyflogeion etholedig "yn dueddol o dynnu yn ôl, am nad ydynt yn cyflwyno materion ar gyfer craffu neu benderfyniad"¹¹. Dywedodd Pennaeth Cyfraith a Moeseg SAC wrth y Pwyllgor nad oedd yn credu bod y Bwrdd wedi cynnal unrhyw bleidleisiau a bod penderfyniadau yn cael eu gwneud drwy gonsensws fel arfer.¹²

21. Yn eu hymateb i'r ymgynghoriad a gynhaliwyd fel rhan o'r ymchwiliad hwn, dywedodd yr Archwilydd a SAC, ers y llythyr hwnnw:

¹⁰Tystiolaeth ysgrifenedig: Swyddfa.Archwilio.Cymru.ac.Archwilydd.Cyffredinol.Cymru

¹¹Llythyr oddi wrth Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru, 21 Mehefin 2018

¹²Y Pwyllgor Cyllid, Cofnod y Trafodion, 5 Gorffennaf 2018, paragraff 219

“...mae'r broblem wedi parhau gydag un o bedwar cyfarfod y WAO heb gworwm oherwydd absenoldeb un aelod anweithredol. Yn yr achos hwnnw, gwnaeth un aelod etholedig oedd yn gyflogai adael y cyfarfod er mwyn sicrhau cworwm. A derbyn y sefyllfa anfoddhaol hon, fe wnaethom ofyn am gyngor cyfreithiol annibynnol, oedd yn cadarnhau, os na chaiff PAWA 2013 ei diwygio, ei bod yn angenrheidiol symud aelodau sy'n gyflogeion o gyfarfodydd er mwyn atal penderfyniadau rhag bod yn annilys.”¹³

22. Mae'r Archwilydd a SAC wedi awgrymu nad yw'r cworwm terfynol a nodwyd yn Neddf 2013 fel y'i pasiwyd yn ystyried yr aelodau sy'n gyflogeion a ychwanegwyd i'r Bil yn ystod y camau diwygio.¹⁴

Y cynnig

Cadw'r gofyniad am fwyafrif o aelodau anweithredol er mwyn sicrhau goruchwyliaeth annibynnol a darparu her adeiladol i'r cyfarwyddwyr gweithredol, ond diwygio paragraff 28(3) o Atodlen 1 i Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 i ganiatáu i aelodau gweithredol barhau'n bresennol mewn cyfarfod ond i beidio â phleidleisio os na fydd mwyafrif o aelodau anweithredol yn bresennol.

CWESTIYNAU'R YMGYNGHORIAD

Cwestiwn 5

A ydych yn cytuno y dylid cadw gofyniad presennol Bwrdd Swyddfa Archwilio Cymru o ran cworwm mewn deddfwriaeth, sef y gofyniad am fwyafrif o aelodau anweithredol?

Cwestiwn 6

Os na fydd mwyafrif yr aelodau sy'n bresennol mewn cyfarfod o fwrdd Swyddfa Archwilio Cymru yn aelodau anweithredol, a ydych yn cytuno y dylid caniatáu i aelod gweithredol barhau'n bresennol mewn cyfarfod, ond heb yr hawl i bleidleisio, er mwyn bodloni'r gofyniad o ran cworwm?

¹³Tystiolaeth ysgrifenedig: Swyddfa Archwilio Cymru ac Archwilydd Cyffredinol Cymru

¹⁴Llythyr oddi wrth Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru, 21 Mehefin 2018

Cwestiwn 7

Os felly, a ydych yn cytuno â'r dull a gymerwyd yn adran 13 o'r Bil Drafft?

4. Adroddiadau Interim

Y darpariaethau presennol

23. Mae Deddf 2013 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Archwilydd a Chadeirydd SAC baratoi adroddiad interim o leiaf unwaith y flwyddyn (paragraff 3(3) o Atodlen 2).

24. Ym mharagraff 3(4) nodir fel a ganlyn:

Rhaid i adroddiad interim gynnwys (ymhlith pethau eraill) asesiad o'r canlynol –

y graddau y mae arferiad swyddogaethau'r Archwilydd Cyffredinol a SAC wedi bod yn gyson â'r cynllun blynyddol a baratowyd am y flwyddyn o dan adran 25;

y graddau y gwnaed cynnydd tuag at gyflawni'r blaenoriaethau a nodwyd yn y cynllun.

25. Caiff y Cynulliad hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i'r Archwilydd a Chadeirydd SAC lunio adroddiadau interim ychwanegol unrhyw bryd yn ystod y flwyddyn ariannol.

Y mater dan sylw

26. Yn ei lythyr at y Pwyllgor ym mis Mehefin 2018, nododd y cyn-Archwilydd¹⁵ nad oes gan y Cynulliad na'r cyhoedd fawr ddim diddordeb mewn adroddiadau interim. Ym mis Mawrth 2018, soniodd Alison Gerrard, aelod o Fwrdd SAC, am faterion yn ymwneud â llunio adroddiadau interim a'u gwerth, gan awgrymu bod y broses yn defnyddio lefel anghymesur o adnoddau. Aeth ymlaen i ddweud:

"...each report costs about £20,000 to produce, and we do feel that actually isn't a really good use of public money, because there doesn't actually seem to be a major amount of interest in them. Certainly, when we've prepared them for the Assembly, they've generally been noted but there has been no real in-depth discussion. When we put them on our website, in 2015-16, I think we had 12 page visits. It was slightly better the following year with 37, but actually that includes

¹⁵[Lythyr oddi wrth Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru, 21 Mehefin 2018](#)

internal hits as well, so that probably isn't public interest. So, it is quite a lot of money for a low level of interest.”¹⁶

27. Yn eu hymateb i ymgynghoriad y Pwyllgor, nododd yr Archwilydd a SAC fod adroddiad interim pellach wedi'i gyhoeddi ym mis Hydref 2018, lle'r oedd 66 o ymweliadau â'r dudalen yn ystod y pythefnos ar ôl iddo gael ei gyhoeddi, a'u bod “yn dal i ystyried y gofyniad yn anghymesur”.¹⁷

Y cynnig

Newid y gofyniad ym mharagraff 3(3) o Atodlen 2 i Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 i lunio adroddiad interim o leiaf unwaith y flwyddyn a chynnwys darpariaeth yn lle hynny sy'n ei gwneud yn ofynnol llunio adroddiad interim (fel y'i diffiniwyd ar hyn o bryd) os bydd y Cynulliad yn gwneud cais am hynny.

CWESTIYNAU'R YMGYNGHORIAD

Cwestiwn 8

A ydych yn cytuno na ddylai fod yn ofynnol mwyach i Archwilydd Cyffredinol Cymru a Chadeirydd Swyddfa Archwilio Cymru lunio adroddiad interim o leiaf unwaith y flwyddyn, ond y dylid cynnwys gofyniad mewn deddfwriaeth i lunio adroddiad interim ar gais y Cynulliad?

Cwestiwn 9

Os felly, a ydych yn cytuno â'r dull a gymerwyd yn adran 16 o'r Bil Drafft?

¹⁶Y Pwyllgor Cyllid, Cofnod y Trafodion, 15 Mawrth 2018, paragraff 14.0

¹⁷Tystiolaeth ysgrifenedig: Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru

5. Gosod adroddiadau a chyfrifon

Y darpariaethau presennol

28. Mae paragraff 33 o Atodlen 1 i Ddeddf 2013 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Archwilydd baratoi datganiadau cyfrifon SAC a chynnwys gwybodaeth ychwanegol yn unol â chyfarwyddiadau'r Trysorlys (ac yn unol â Llawlyfr Adroddiadau Ariannol y Trysorlys¹⁸ (y Llawlyfr)). Mae'r Llawlyfr hefyd yn gofyn am adroddiad blynyddol i gyd-fynd â'r cyfrifon.

29. Mae paragraff 35(2)(b) o Atodlen 1 yn ei gwneud yn ofynnol i'r archwilwyr allanol osod copi ardystiedig o'r cyfrifon (ynghyd ag adroddiad yr archwilydd) gerbron y Cynulliad.

30. Mae paragraff 3(1) o Atodlen 2 i Ddeddf 2013 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Archwilydd a Chadeirydd SAC baratoi adroddiad blynyddol ar arfer swyddogaethau'r Archwilydd a SAC yn ystod y flwyddyn.

31. Mae paragraff 3(6) o Atodlen 2 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Archwilydd a Chadeirydd SAC osod yr adroddiad blynyddol gerbron y Cynulliad cyn gynted ag sy'n ymarferol ar ôl diwedd blwyddyn ariannol.

Y mater dan sylw

32. Nododd y cyn-Archwilydd fod gofynion sy'n gorgyffwrdd yn achosi dryswch ac yn arwain at ddiffyg eglurder o ran gosod y dogfennau gerbron y Cynulliad.¹⁹

33. Esboniodd Alison Gerrard, Aelod o Fwrdd SAC:

“The requirement at the moment is for the auditor general and the WAO to report on our performance, which has to be laid. We also have to produce a similar report as part of our accounts, as part of the Treasury requirements and the FReM—to actually produce an annual report. The way we get around that is actually to produce one report, but actually, we lay it twice. So, it's laid once by the auditor general and the chair, and secondly, then, by our external auditors—both laying the

¹⁸Trysorlys EM, y Llawlyfr Adroddiadau Ariannol

¹⁹Llythyr oddi wrth Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru, 21 Mehefin 2018

same report. So, just in terms of bureaucracy, if we could just simplify that requirement, that would also be helpful.”²⁰

Y cynnig

Symleiddio'r darpariaethau yn Neddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 i alluogi:

- Archwilydd Cyffredinol Cymru a Chadeirydd Swyddfa Archwilio Cymru i ddarparu eu hadroddiad blynyddol i archwilydd allanol SAC heb fod yn hwyrach na phum mis ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol; ac
- yn dilyn hynny, ei gwneud yn ofynnol i'r archwilydd allanol osod yr adroddiad wrth osod y cyfrifon blynyddol.

CWESTIYNAU'R YMGYNGHORIAD

Cwestiwn 10

A ydych yn cytuno y dylid newid y gofyniad i osod yr adroddiad blynyddol (ar arfer swyddogaethau Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru) ym mharagraff 3(1) o Atodlen 2 i Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 i'w gwneud yn ofynnol i'r archwilydd allanol osod yr adroddiad wrth osod yr adroddiad blynyddol a'r cyfrifon?

Cwestiwn 11

Os felly, a ydych yn cytuno â'r dull a gymerwyd yn adran 15 o'r Bil Drafft?

²⁰Y Pwyllgor Cyllid, Cofnod y Trafodion, 15 Mawrth 2018, paragraff 142

6. Terfynau amser ardystio

Y darpariaethau presennol

34. Mae adran 10 o Ddeddf 2013 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Archwilydd gyhoeddi Cod Ymarfer Archwilio sy'n rhagnodi'r ffordd y mae swyddogaethau penodol yr Archwilydd yn cael eu cyflawni.

35. Mae nifer o ddeddfiadau yn ei gwneud yn ofynnol i'r Archwilydd osod copi o gyfrifon ardystiedig corff a archwilir ac adroddiad heb fod yn hwyrach na phedwar mis ar ôl iddynt gael eu cyflwyno.

Y mater dan sylw

36. Mae Cod Ymarfer Archwilio yr Archwilydd yn ei gwneud yn ofynnol i'r Archwilydd roi cyfle i gyrff a archwilir a thrydydd partïon roi sylwadau ar ganfyddiadau archwilio (er mai'r Archwilydd sy'n penderfynu ar gynnwys a gofynion y Cod hwnnw).²¹

37. Mae'r gofyniad statudol i osod copi o gyfrifon ardystiedig ac adroddiad rhai cyrff a archwilir heb fod yn hwyrach na phedwar mis ar ôl iddynt gael eu cyflwyno yn gwrthdaro â'r Cod Ymarfer Archwilio, os oes angen i'r Archwilydd roi digon o amser i bartïon perthnasol ymateb i ganfyddiadau'r archwiliad.

Y cynnig

Diwygio'r deddfiadau hynny sy'n nodi terfyn amser o bedwar mis i Archwilydd Cyffredinol Cymru ardystio a gosod copi o gyfrifon corff a archwilir ac adroddiad fel a ganlyn:

- i ganiatáu i Archwilydd Cyffredinol Cymru osod copi o'r cyfrifon ardystiedig ac adroddiad ar ôl y terfyn amser o bedwar mis;
- i'w gwneud yn ofynnol i Archwilydd Cyffredinol Cymru esbonio i'r Cynulliad pam na ellir bodloni'r terfyn amser o bedwar mis; ac
- i'w gwneud yn ofynnol i Archwilydd Cyffredinol Cymru osod y cyfrifon ardystiedig ac adroddiad cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol.

²¹Cod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru, Mai 2018, tudalen 23

CWESTIYNAU'R YMGYNGHORIAD

Cwestiwn 12

A ydych yn cytuno y dylid diwygio'r ddeddfwriaeth bresennol sy'n ei gwneud yn ofynnol i Archwilydd Cyffredinol Cymru ardystio a gosod cyfrifon ac adroddiad corff a archwilir o fewn pedwar mis:

- i ganiatáu i Archwilydd Cyffredinol Cymru osod copi o'r cyfrifon ardystiedig a'r adroddiad ar ôl y terfyn amser o bedwar mis,
- i'w gwneud yn ofynnol i Archwilydd Cyffredinol Cymru esbonio i'r Cynulliad pam na ellir bodloni'r terfyn amser o bedwar mis, ac
- i'w gwneud yn ofynnol i Archwilydd Cyffredinol Cymru osod y cyfrifon ardystiedig a'r adroddiad cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol?

Cwestiwn 13

Os felly, a ydych yn cytuno â'r dull a gymerwyd yn adran 17 ac Atodlen 1 i'r Bil Drafft?

7. Penodi archwilwyr cyfrifon SAC

Y darpariaethau presennol

- 38.** Mae paragraff 34(1) o Atodlen 1 i Ddeddf 2013 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cynulliad benodi person yn archwilydd cyfrifon SAC ac i bennu telerau'r penodiad.
- 39.** Mae paragraff 34(2) yn caniatáu i SAC argymhell person i'w benodi.
- 40.** Mae Rheolau Sefydlog y Cynulliad yn dirprwyo cyfrifoldeb am benodi archwilwyr cyfrifon SAC i'r Pwyllgor Cyllid.²²

Y mater dan sylw

- 41.** Mae'r Pwyllgor wedi penodi archwilwyr ddwywaith ers deddfu Deddf 2013 (ym mis Rhagfyr 2014 a mis Hydref 2018). Ar bob achlysur mae'r Pwyllgor wedi awdurdodi SAC i gynnal ymarfer caffael a chyflwyno'r cynigydd llwyddiannus i gael ei gymeradwyo a'i benodi gan y Cynulliad, gyda'r gwaith o oruchwylio'r broses yn cael ei ddirprwyo i swyddogion Comisiwn y Cynulliad.
- 42.** Fodd bynnag, mae'r Archwilydd a SAC wedi awgrymu bod cymhlethdodau cytundebol sylweddol yn codi am fod yr awdurdod penodi (y Cynulliad) a'r cleient (SAC) yn gyrff gwahanol. Mae hyn yn golygu bod angen paratoi trefniadau cytundebol tairochrog, gan gynnwys cytundeb ategol i gynnwys, er enghraifft, darparu indemniad pe bai SAC yn methu â thalu tâl yr archwilydd.²³

Y cynnig

Diwygio Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 i ganiatáu i Swyddfa Archwilio Cymru benodi ei harchwilwyr allanol, ar yr amod bod y Cynulliad yn cymeradwyo:

- y penodiad,
- telerau'r penodiad, ac
- y dull caffael.

²²Rheolau Sefydlog Cynulliad Cenedlaethol Cymru, Rheol Sefydlog 18.10(vi)

²³Tystiolaeth ysgrifenedig: Swyddfa Archwilio Cymru ac Archwilydd Cyffredinol Cymru

CWESTIYNAU'R YMGYNGHORIAD

Cwestiwn 14

A ydych yn cytuno y dylai penodiad archwilydd Swyddfa Archwilio Cymru fod yn fater cytundebol rhwng Swyddfa Archwilio Cymru a'r archwilydd, ac y dylai'r penodiad (a'r telerau a'r amodau cysylltiedig) fod yn amodol ar gymeradwyaeth y Cynulliad?

Cwestiwn 15

Os felly, a ydych yn cytuno â'r dull a gymerwyd yn adran 14 o'r Bil Drafft?

8. Penodi aelodau anweithredol i Fwrdd SAC a phenodi Cadeirydd SAC

Y darpariaethau presennol

- 43.** Mae Rhannau 1 a 2 o Atodlen 1 i Ddeddf 2013 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cynulliad benodi pum aelod anweithredol o SAC, yn dilyn cystadleuaeth deg ac agored.
- 44.** Mae penodiad aelod anweithredol yn para hyd at bedair blynedd ac ni ellir penodi person fwy na dwywaith (paragraff 6 o Atodlen 1).
- 45.** Mae paragraff 5 o Atodlen 1 i Ddeddf 2013 yn ei gwneud yn ofynnol penodi Cadeirydd SAC o blith yr aelodau anweithredol. Caiff y Cynulliad ymestyn penodiad, sy'n cyfrif fel penodiad ar wahân at ddibenion y nifer o benodiadau a ganiateir a nodir ym mharagraff 6 o Atodlen 1.

Y mater dan sylw

- 46.** Os bydd aelodau anweithredol yn dymuno cael eu hailbenodi am ail dymor yn y swydd (caiff swyddogion anweithredol wasanaethu am ddau dymor o hyd at bedair blynedd), mae'n ofynnol i ddeiliaid y swyddi hyn ddilyn proses lawn o gystadleuaeth ag ymgeiswyr allanol, tra bod modd i'r Cynulliad ymestyn penodiad deiliad swydd y Cadeirydd am ail dymor. Fodd bynnag, mae'r Cadeirydd (yn rhinwedd swydd y Cadeirydd fel aelod anweithredol) hefyd yn ddarostyngedig i'r darpariaethau ailbenodi cyffredinol ar gyfer aelodau anweithredol. Felly, mae strwythur y darpariaethau hyn yn creu cyfle i ddehongli'r gofynion sy'n ymwneud ag ailbenodi'r Cadeirydd mewn ffyrdd gwahanol.

Y cynnig

Diwygio Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 i'w gwneud yn bosibl ymestyn penodiad aelod anweithredol sy'n gwasanaethu ar y Bwrdd am ail dymor o hyd at bedair blynedd.

CWESTIYNAU'R YMGYNGHORIAD

Cwestiwn 16

A ydych yn cytuno y dylid diwygio Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 i'w gwneud yn bosibl ymestyn penodiad aelod anweithredol sy'n gwasanaethu ar y Bwrdd am ail dymor o hyd at bedair blynedd?

Cwestiwn 17

Os felly, a ydych yn cytuno â'r dull a gymerwyd yn adran 7, adran 8 ac adran 9 o'r Bil Drafft?

9. Gofyniad i ymgynghori ar rai agweddau ar y broses benodi

Y darpariaethau presennol

- 47.** Mae adran 7(2) o Ddeddf 2013 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cynulliad ymgynghori â'r Prif Weinidog cyn gwneud trefniadau o ran tâl cydnabyddiaeth ar gyfer yr Archwilydd.
- 48.** Mae Atodlen 1 Deddf 2013 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cynulliad ymgynghori â'r Prif Weinidog o ran penodi Cadeirydd (paragraff 5(2)), y trefniadau arfaethedig o ran tâl cydnabyddiaeth y Cadeirydd (paragraff 7(2)) ac unrhyw gynigion i ddod â phenodiad Cadeirydd i ben (paragraff 12(2)).
- 49.** Mae paragraff 9(1) o Atodlen 1 i Ddeddf 2013 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cynulliad ymgynghori â "pherson priodol sydd â goruchwyliaeth dros benodiadau cyhoeddus" ar y trefniadau o ran tâl a thelerau eraill sy'n ymwneud â phenodi aelodau anweithredol (gan gynnwys y Cadeirydd).
- 50.** Mae adran 5(3) o Ddeddf 2013 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cynulliad gyhoeddi rhestr o rolau, swyddi neu drefniadau a gyfyngir y byddai angen i gyn-Archwilydd ymgynghori â'r Cynulliad cyn eu derbyn neu ymrwymo iddynt ar ôl gadael ei swydd.

Y mater dan sylw

- 51.** Mae'r Archwilydd a SAC, Comisiwn y Cynulliad a Llywodraeth Cymru wedi cwestiynu pa mor briodol ydyw i ymgynghori â'r Prif Weinidog ar faterion yn ymwneud â phenodi'r Cadeirydd a thâl cydnabyddiaeth y Cadeirydd a'r Archwilydd.
- 52.** Cwestiynodd Comisiwn y Cynulliad hefyd a oedd y gofynion i ymgynghori ar drefniadau cydnabyddiaeth a thelerau eraill yn ymwneud â phenodiad aelodau anweithredol yn briodol a nododd faterion ymarferol o ran gwybod pwy sy'n cyfrif fel unigolyn priodol sydd â goruchwyliaeth o benodiadau cyhoeddus:

"Mae swyddogion y Comisiwn wedi cael anawsterau wrth ddewis ymgynghorai addas er mwyn cydymffurfio â'r gofyniad statudol hwn.

Felly, efallai y bydd y Pwyllgor yn dymuno ystyried a ddylid diwygio'r gofyniad, neu ei ddileu'n gyfan gwbl." ²⁴

53. Ystyriodd y Pwyllgor y gofyniad i gyhoeddi rhestr o swyddi a gyfyngir o dan adran 5(3) o Ddeddf 2013 yn 2017, cyn penodi'r Archwilydd cyfredol, a phenderfynodd beidio â nodi unrhyw ofynion. Fodd bynnag, er mwyn cydymffurfio â'r ddeddfwriaeth, sy'n nodi bod yn rhaid cyhoeddi rhestr, cyhoeddodd y Pwyllgor **ddogfen** i gadarnhau nad oedd unrhyw gyfyngiadau o'r fath. Awgrymodd Comisiwn y Cynulliad:

“Efallai y bydd y Pwyllgor felly'n dymuno ystyried y manteision a fyddai ynghlwm wrth wneud y gofyniad i gyhoeddi rhestr yn ddewisol, er mwyn osgoi gorfod cyhoeddi dogfen debyg o werth cyfyngedig yn y dyfodol.”²⁵

Y cynnig

Dileu'r gofynion a osodir ar y Cynulliad i ymgynghori â'r Prif Weinidog o ran:

- penodi Cadeirydd Swyddfa Archwilio Cymru,
- y trefniadau o ran tâl cydnabyddiaeth y Cadeirydd ac Archwilydd Cyffredinol Cymru, a
- dod â phenodiad y Cadeirydd i ben

er mwyn amddiffyn annibyniaeth y rolau hynny.

Dileu'r gofyniad i ymgynghori â pherson priodol sydd â goruchwyliaeth dros benodiadau cyhoeddus ynglŷn â threfniadau tâl cydnabyddiaeth a thelerau eraill sy'n ymwneud â phenodiad aelodau anweithredol a Chadeirydd SAC, gan gyflwyno darpariaeth yn lle hynny sy'n caniatáu i'r Cynulliad ymgynghori ag unrhyw bersonau sy'n briodol yn ei farn.

²⁴[Llythyr oddi wrth Gomisiwn y Cynulliad, 27 Mehefin 2019](#)

²⁵[Llythyr oddi wrth Gomisiwn y Cynulliad, 27 Mehefin 2019](#)

Diwygio adran 5(3) o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus 2013 i'w gwneud yn ofynnol i'r Cynulliad gyhoeddi rhestr o swyddi neu drefniadau a gyfyngir y byddai angen i gyn-Archwilydd Cyffredinol Cymru ymgynghori â'r Cynulliad yn eu cylch cyn eu derbyn neu ymrwmo iddynt ar ôl gadael y swydd, ond dim ond os bydd unrhyw gyfyngiadau o'r fath wedi'u nodi.

CWESTIYNAU'R YMGYNGHORIAD

Cwestiwn 18

A ydych yn cytuno y dylid dileu'r gofyniad i'r Cynulliad ymgynghori â'r Prif Weinidog ynghylch y materion a ganlyn:

- penodi Cadeirydd Swyddfa Archwilio Cymru;
- y trefniadau o ran tâl y Cadeirydd ac Archwilydd Cyffredinol Cymru; a
- dod â phenodiad y Cadeirydd i ben?

Cwestiwn 19

A ydych yn cytuno y dylid dileu'r gofyniad i'r Cynulliad ymgynghori â pherson priodol sydd â goruchwyliaeth dros benodiadau cyhoeddus ynglŷn â threfniadau talu cydnabyddiaeth a thelerau eraill sy'n ymwneud â phenodiad?

Cwestiwn 20

A ydych yn cytuno y dylid cynnwys darpariaeth gyffredinol sy'n caniatáu i'r Cynulliad ymgynghori ag unrhyw berson sy'n briodol yn ei farn cyn arfer unrhyw swyddogaethau mewn perthynas ag Archwilydd Cyffredinol Cymru neu Swyddfa Archwilio Cymru?

Cwestiwn 21

Os felly, a ydych yn cytuno â'r dull a gymerwyd yn adran 6, adran 10 ac adran 11 o'r Bil Drafft?

Cwestiwn 22

A ydych yn cytuno y dylid diwygio adran 5(3) o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus 2013 i'w gwneud yn ofynnol i'r Cynulliad gyhoeddi rhestr o swyddi neu drefniadau cyfyngedig y byddai angen i gyn-Archwilydd Cyffredinol Cymru ymgynghori â'r

Cynulliad yn eu cylch cyn eu derbyn neu ymrwymo iddynt ar ôl gadael y swydd, ond dim ond os bydd unrhyw gyfyngiadau o'r fath wedi'u nodi?

Cwestiwn 23

Os felly, a ydych yn cytuno â'r dull a gymerwyd yn adran 5 o'r Bil Drafft?

10. Materion o ran deddfwriaeth archwilio ehangach yng Nghymru

Y diffyg dyletswydd ar yr Archwilydd i gyrraedd casgliad gwerth am arian mewn cyrff llywodraeth ganolog

Y cefndir

54. Yn unol â Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004, mae'n ofynnol i'r Archwilydd fod yn fodlon bod corff llywodraeth leol (adran 17(2)(d)) neu gorff iechyd (adran 61(3)(b)) wedi gwneud trefniadau priodol i sicrhau darbodusrwydd, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd wrth ddefnyddio ei adnoddau (cyfeirir at hyn yn aml fel casgliad neu farn gwerth am arian). Mewn cyferbyniad, nid oes unrhyw ofyniad o'r fath mewn perthynas â chyrff llywodraeth ganolog (Llywodraeth Cymru, cyrff a noddur gan Lywodraeth Cymru a rhai cyrff eraill fel Comisiwn y Cynulliad).

Y mater dan sylw

55. Awgrymodd y cyn-Archwilydd fod absenoldeb y gofyniad "yn golygu bod y gwaith i gynorthwyo craffu cyrff llywodraeth ganolog yn cael ei ganiatáu gan statud i fod yn llai helaeth a thrylwyr na'r hyn a wneir yn y GIG a llywodraeth leol" a bod "ystyriaeth ddewisol yn fwy agored i her nag ystyriaeth a wneir yn ystod dyletswydd statudol".²⁶

Yr ateb a awgrymwyd

56. Dywedodd y cyn-Archwilydd y byddai angen diwygio Deddf Llywodraeth Cymru 2006 ar gyfer Gweinidogion Cymru a Chomisiwn y Cynulliad i fewnosod darpariaethau sy'n ymwneud â dyletswydd i fod yn fodlon ar y trefniadau ar gyfer sicrhau gwerth am arian. Ar gyfer cyrff a noddur gan Lywodraeth Cymru, byddai angen diwygiadau tebyg i ystod o ddeddfwriaeth, gan gynnwys:

- Deddf Safonau Gofal 2000;
- Deddf Comisiynydd Pobl Hŷn (Cymru) 2006;
- Deddf Llywodraeth Cymru 2006 (ar gyfer Estyn);

²⁶Llythyr oddi wrth Archwilydd Cyffredinol Cymru, 5 Ebrill 2017

- Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015;
- Deddf Addysg Bellach ac Uwch 1992;
- Deddf Llywodraeth Leol (Democratiaeth) (Cymru) 2013;
- Deddf Amgueddfeydd ac Oriolau 1992;
- Gorchymyn Corff Adnoddau Naturiol Cymru (Sefydlu) 2012;
- Deddf Cymwysterau Cymru 2015;
- Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011;
- Siarteri Brenhinol Cyngor y Celfyddydau a'r Cyngor Chwaraeon.²⁷

Absenoldeb darpariaeth benodol mewn statud ar gyfer barn rheoleidd-dra ymhlith llawer o gyrff llywodraeth ganolog

Y cefndir

57. Barn rheoleidd-dra yw barn ynghylch a yw arian cyhoeddus yn cael ei ddefnyddio, neu wedi cael ei ddefnyddio, at ddibenion cymeradwy a bod y trafodion ariannol a gofnodir yn y datganiadau ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu llywodraethu. Gwneir hyn fel rhan o'r archwiliad o gyfrifon.

58. Mae Cod Ymarfer Archwilio yr Archwilydd yn amlinellu sail barn rheoleidd-dra:

Lle mae cyrff yn destun craffu gan y Cynulliad Cenedlaethol drwy rinwedd gosod eu cyfrifon (neu gyfrifon eu rhiant gorff) gerbron y Cynulliad, rhaid i'm harchwilwyr gynllunio a chynnal gwaith archwilio ar fy rhan er mwyn mynd i'r afael â'r cysyniad o reoleidd-dra a chaniatáu i mi roi barn ar reoleidd-dra'r trafodion y mae'r cyfrifon yn ymwneud â hwy. Rheoleidd-dra, fel y nodir yn 'Nodyn Ymarfer 10: Archwilio datganiadau ariannol cyrff y sector cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig' a gyhoeddwyd gan y Fforwm Archwilio Cyhoeddus a'i gymeradwyo gan y Cyngor Adrodd Ariannol, yw'r cysyniad bod yn rhaid i drafodion a adlewyrchir yn natganiadau ariannol endid a archwilir fod yn unol â fframwaith perthnasol awdurdodau. Mae fframweithiau o'r fath yn cynnwys

²⁷[Llythyr oddi wrth Archwilydd Cyffredinol Cymru, 5 Ebrill 2017](#)

- a deddfwriaeth awdurdodi;
- b awdurdodau seneddol, gan gynnwys awdurdodau'r Cynulliad Cenedlaethol, fel cynigion cyllidebol a basiwyd gan y Cynulliad Cenedlaethol; ac
- c awdurdodau gweinyddol, fel dirprwyaethau, a chanllawiau, fel cyhoeddiad Llywodraeth Cymru 'Rheoli Arian Cyhoeddus Cymru'.²⁸

59. Mae'r Cod Ymarfer Archwilio yn mynd ymlaen i amlinellu pwysigrwydd barn rheoleidd-dra i "reolaeth ddemocrataidd cyllid cyhoeddus".²⁹

Y mater dan sylw

60. Mae yna nifer o sefydliadau sector cyhoeddus yng Nghymru lle nad oes darpariaeth benodol ar gyfer barn rheoleidd-dra.

61. Awgrymodd y cyn-Archwilydd fod absenoldeb darpariaethau penodol mewn statud ar gyfer barn rheoleidd-dra ymhlith llawer o gyrff llywodraeth ganolog yn golygu bod elfen sylfaenol o reolaeth y Cynulliad ar wariant llywodraeth ganolog ar goll o'r statud mewn perthynas â chyrff o'r fath. Nododd mai "un o swyddogaethau allweddol y Cynulliad Cenedlaethol yw cymeradwyo, yn dilyn craffu, gynigion cyllideb i awdurdodi defnydd y llywodraeth o adnoddau".³⁰

62. Aeth ymlaen i ddweud, er mwyn cwblhau'r cylch rheoli, ei bod yn angenrheidiol bod y Cynulliad yn cael adroddiadau ynghylch a yw'r adnoddau a bleidleisiwyd ganddo wedi'u defnyddio yn unol â'i fwriadau. Cadarnhaodd hefyd fod barnau rheoleidd-dra yn cael eu darparu mewn perthynas â'r holl gyrff a noddir, er gwaethaf yr hepgoriadau yn Neddf 2004.³¹

63. Nododd ei fod wedi parhau arfer y Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol o ddarparu barn ar reoleidd-dra mewn perthynas â'r holl gyrff a noddir er gwaethaf yr hepgoriadau oherwydd bod hyn "yn amlwg yn ofynnol" am y rhesymau a nodiwyd yn ei lythyr³² (fel yr amlinellwyd uchod) ac mae'n ofynnol iddo gydymffurfio â safonau proffesiynol.

²⁸Cod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru, Mai 2018, tudalen 16

²⁹Cod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru, Mai 2018, tudalen 16

³⁰Llythyr oddi wrth Archwilydd Cyffredinol Cymru, 5 Ebrill 2017

³¹Llythyr oddi wrth Archwilydd Cyffredinol Cymru, 5 Ebrill 2017

³²Llythyr oddi wrth Archwilydd Cyffredinol Cymru, 5 Ebrill 2017

Yr ateb a awgrymwyd

64. Nododd y cyn-Archwilydd y byddai angen diwygio'r ddeddfwriaeth sy'n ymwneud â'r cyrff isod gan fewnosod y darpariaethau perthnasol:

- Cyngor Gofal Cymru;
- Cyngor y Gweithlu Addysg;
- Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru;
- Comisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru;
- Llyfrgell Genedlaethol Cymru;
- Amgueddfeydd ac Oriolau Cenedlaethol Cymru;
- Cyfoeth Naturiol Cymru;
- Cymwysterau Cymru.³³

65. Effeithir hefyd ar Gyngor y Celfyddydau a'r Cyngor Chwaraeon gan nad oes darpariaethau perthnasol wedi'u cynnwys yn y Siarteri Brenhinol a'u sefydlodd.³⁴

Gofynion gosod sy'n gorgyffwrdd

66. Tynnodd y cyn-Archwilydd sylw hefyd at ofynion deddfwriaethol sy'n gorgyffwrdd o ran gosod adroddiadau blynyddol yr Archwilydd a chyrrff amrywiol, a allai arwain at osod yr un ddogfen sawl gwaith.³⁵ Mae hyn yn debyg i'r materion a nodwyd ym Mhennod 5 ynglŷn â chyfrifon ac adroddiadau blynyddol yr Archwilydd a SAC.

Cyfyngiadau ar bwerau Cymru o ran paru data

Y cefndir

67. Mae SAC yn cymryd rhan yn y Fenter Twyll Genedlaethol, sef ymarfer paru data bob dwy flynedd sy'n helpu i ganfod ac atal twyll a gordaliadau o'r pwrs cyhoeddus ledled y DU. Dywedodd yr Archwilydd fod y Fenter Twyll Genedlaethol

³³ Lythyr oddi wrth Archwilydd Cyffredinol Cymru, 5 Ebrill 2017

³⁴ Lythyr oddi wrth Archwilydd Cyffredinol Cymru, 5 Ebrill 2017

³⁵ Lythyr oddi wrth Archwilydd Cyffredinol Cymru, 5 Ebrill 2017

wedi amcangyfrif bod y sector cyhoeddus yn colli £662 miliwn bob blwyddyn drwy dwyll yn y DU (ac eithrio twyll treth).³⁶

68. Mae adran 64A o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 yn nodi pŵer yr Archwilydd i gynnal ymarferion paru data.

Y mater dan sylw

69. Nododd y cyn-Archwilydd fod ei bwerau paru data ar ei hôl hi bellach o gymharu â phwerau ei gymheiriaid yn yr Alban, Lloegr a Gogledd Iwerddon.³⁷

70. Mae'r Archwilydd a SAC yn amlinellu tair risg sy'n gysylltiedig â'r pwerau paru data fel y maent:

- ni fydd modd rhedeg ymarferiadau cydweddu data cyflawn ar draws y DU yng Nghymru;
- ni fydd manteision ariannol posibl paru data, er mwyn canfod camgymeriadau ac anghywirdebau ac i fod o gymorth i adennill dyledion, ar gael yng Nghymru;
- ni fydd modd sylweddoli'r potensial o sicrhau arbedion ychwanegol drwy gynnwys cyfranogwyr mandadol newydd.³⁸

Yr ateb a awgrymwyd

71. Awgrymodd y cyn-Archwilydd y dylid ymestyn y diben a ganiateir o ran paru data (yng nghyswllt y Fenter) i gyd-fynd â'r rhai mewn perthynas â phwerau cyrff yn Lloegr, sy'n gallu cynorthwyo i atal a chanfod troseddau heblaw twyll; dal ac erlyn troseddwyr; atal a chanfod camgymeriadau a gwallau; ac, adennill dyledion sy'n ddyledus i gyrff cyhoeddus. Awgrymodd hefyd y dylid newid y darpariaethau ar gyfer darpar gyfranogwyr gorfodol, er mwyn cynnwys pob corff a archwilir gan yr Archwilydd.³⁹

72. Nid yw'r Pwyllgor yn bwriadu bwrw ymlaen â'r cynigion hyn sy'n ymwneud â deddfwriaeth archwilio cyhoeddus ehangach yng Nghymru yn y Bil Drafft hwn,

³⁶Adroddiad Y Fenter Twyll Genedlaethol yng Nghymru - 1 Ebrill 2016 i 31 Mawrth 2018, tudalen 6

³⁷Llythyr oddi wrth Archwilydd Cyffredinol Cymru, 5 Ebrill 2017

³⁸Tystiolaeth ysgrifenedig: Swyddfa Archwilio Cymru ac Archwilydd Cyffredinol Cymru

³⁹Llythyr oddi wrth Archwilydd Cyffredinol Cymru, 5 Ebrill 2017

gan fod hwn yn ddarn sylweddol o waith, ond mae'n barod i gael rhagor o dystiolaeth ar y materion hyn fel rhan o'i ymgynghoriad ar y Bil Drafft.

CWESTIYNAU'R YMGYNGHORIAD

Cwestiwn 24

A ydych yn teimlo y dylai'r Bil Drafft gynnwys darpariaethau sy'n ymwneud â'r materion a ganlyn:

- y diffyg dyletswydd ar Archwilydd Cyffredinol Cymru i gyrraedd casgliad gwerth am arian mewn cyrff llywodraeth ganolog;
- absenoldeb darpariaeth benodol mewn statud ar gyfer barn rheoleidd-dra ymhlith llawer o gyrff llywodraeth ganolog;
- gofynion gosod sy'n gorgyffwrdd;
- pwerau paru data Cymru?

MATERION ERAILL

Cwestiwn 25

A fydd unrhyw rai o'r cynigion sydd wedi'u cynnwys yn y Bil Archwilio Cyhoeddus (Diwygio) (Cymru) Drafft yn arwain at unrhyw oblygiadau ariannol (er enghraifft, costau neu fanteision) i chi neu'ch sefydliad?

Os felly, a allwch ddisgrifio'r goblygiadau ariannol posibl i chi neu'ch sefydliad a rhoi amcangyfrif o'r gost (os yw'n bosibl i chi wneud hynny)?

Cwestiwn 26

A oes gennych unrhyw beth arall i'w nodi neu unrhyw sylwadau cyffredinol eraill o ran Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 neu Fil Archwilio Cyhoeddus (Diwygio) (Cymru) Drafft y Pwyllgor?

Bil Archwilio Cyhoeddus (Diwygio) (Cymru) Drafft

[AR GYFER YMGYNGHORI]

CYNNWYS

RHAN 1

CYFLWYNIAD

- 1 Trosolwg

RHAN 2

DIWYGIADAU I DDEDDF ARCHWILIO CYHOEDDUS (CYMRU) 2013

- 2 Ffioedd am ddarparu gwasanaethau
3 Darpariaeth gyffredinol yn ymwneud â ffioedd
4 Cynllun ar gyfer codi ffioedd
5 Cyflogaeth etc cyn-Archwilydd Cyffredinol a thalu cydnabyddiaeth
6 Gofynion ymgynghori
7 Penodi Aelodau anweithredol SAC
8 Penodi cadeirydd SAC
9 Cyfnod penodi ac ailbenodi
10 Trefniadau talu cydnabyddiaeth ar gyfer SAC
11 Telerau penodi
12 Dod â phenodiadau i ben
13 Cworwm ar gyfer cyfarfodydd SAC
14 Cyfrifon SAC ac Archwilwyr SAC
15 Gosod adroddiadau etc. gerbron y Cynulliad Cenedlaethol
16 Adroddiadau interim

RHAN 3

CYFFREDINOL

- 17 Terfynau amser ar gyfer gosod cyfrifon ardystiedig
18 Diwygiadau canlyniadol
19 Trefniadau trosiannol
20 Teitl byr a dod i rym

Atodlen 1 – Terfynau amser ar gyfer gosod ac adrodd ar y cyfrifon

Atodlen 2 – Diwygiadau canlyniadol

Atodlen 3 – Trefniadau trosiannol

Bil Archwilio Cyhoeddus (Diwygio) (Cymru) Drafft

[AR GYFER YMGYNGHORI]

Deddf Cynulliad Cenedlaethol Cymru i ddiwygio Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 (dccc 3) mewn perthynas ag Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru ac at ddibenion cysylltiedig.

Gan ei fod wedi ei basio gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru ac wedi derbyn cydsyniad Ei Mawrhydi, deddfir fel a ganlyn:

RHAN 1

CYFLWYNIAD

1 Trosolwg

Mae prif ddarpariaethaur Ddeddf hon yn diwygio Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 (dccc 3) ("Deddf 2013") i—

- dileur gwaharddiad ar Swyddfa Archwilio Cymru ("SAC") rhag codi ffioedd syn fwy na chost lawn arfer y swyddogaeth y maer ffi'n ymwneud â hi (adran 2);
- ei gwneud yn ofynnol i SAC gynnwys mewn cynllun ffioedd ddarpariaeth syn ceisio sicrhau bod swm y ffioedd a godir am yr holl waith a wneir o dan ddeddfiadau penodedig, o'u cymryd gyda'i gilydd a chymryd un flwyddyn gydag un arall, yn cyfateb yn fras i wariant mewn cysylltiad â'r person hwnnw am y gwaith hwnnw (adrannau 3 a 4);
- ei gwneud yn ofynnol i'r Cynulliad Cenedlaethol gyhoeddi rhestr o swyddi, cytundebau a threfniadau eraill y mae angen ymgynghori arnynt cyn i gyn- Archwilydd Cyffredinol eu cychwyn neu ymrwymo iddynt dim ond pan for Cynulliad Cenedlaethol wedi nodi unrhyw swydd, unrhyw gytundeb neu unrhyw drefniant (adran 5);
- dileu neu ddiwygio gofynion ymgynghori mewn perthynas â phenodir Archwilydd Cyffredinol ac aelodau SAC (gan gynnwys y cadeirydd) ac ychwanegu disgrisiwn i'r Cynulliad Cenedlaethol ymgynghori â phersonau y mae o'r farn eu bod yn briodol cyn arfer swyddogaethau mewn perthynas â'r Archwilydd Cyffredinol neu SAC (adran 6);
- gwneud darpariaeth syn ymwneud â phenodi aelodau SAC (gan gynnwys y cadeirydd), eu hailbenodi a dod â'u penodiad i ben, yn ogystal â thalu cydnabyddiaeth iddynt a'u telerau penodi (adrannau 7 i 12);
- diwygior gofynion cworwm mewn perthynas â chyfarfodydd SAC (adran 13);

- (g) gwneud darpariaeth syn ymwneud â phenodi archwilwyr SAC fel ei bod yn ofynnol i SAC, yn hytrach na'r Cynulliad Cenedlaethol, benodi ei harchwilwyr (adran 14);
- 5 (h) cydgysylltu'r gwaith o osod yr adroddiad blynyddol ar arfer swyddogaethur Archwilydd Cyffredinol a SAC â'r gwaith o osod cyfrifon archwiliedig SAC (adran 15);
- (i) dileur gofyniad ir Archwilydd Cyffredinol a chadeirydd SAC baratoi a gosod adroddiadau interim ar y cyd gerbron y Cynulliad Cenedlaethol ar arfer eu swyddogaethau (adran 16);
- 10 (j) gwneud darpariaeth ar gyfer estyn y terfynau amser ar gyfer gosod adroddiadau (adran 17 ac Atodlen 1).

RHAN 2

DIWYGIADAU I DDEDDF ARCHWILIO CYHOEDDUS (CYMRU) 2013

2 Ffioedd am ddarparu gwasanaethau

- 15 (1) Mae adran 19 o Ddeddf 2013 wedi ei diwygio fel a ganlyn.
- (2) Yn is-adran (5)(a), ar ôl "Archwilydd Cyffredinol neu SAC" mewnosoder "(heblaw codi arian trwy godi ffioedd)".
- (3) Ar ôl is-adran (6) mewnosoder –
- 20 "(6A) Caiff SAC godi ffi mewn perthynas ag unrhyw wasanaethau sy'n cael eu darparu neu swyddogaethau sy'n cael eu harfer o dan yr adran hon."
- (4) Hepgorer is-adran (8).

3 Darpariaeth gyffredinol yn ymwneud â ffioedd

- (1) Mae adran 23 o Ddeddf 2013 wedi ei diwygio fel a ganlyn.
- 25 (2) Yn is-adran (3), hepgorer paragraff (d).
- (3) Yn is-adran (5), yn lle paragraff (b) rhodder –
- "(b) caniateir iddynt gael eu hagredu au codi ar sail cyfwerthedd eang (gweler is-adran (6))."
- (4) Ar ôl is-adran (5) mewnosoder –
- 30 "(6) Yn y Ddeddf hon, ystyr cyfwerthedd eang yw bod yn rhaid i SAC geisio sicrhau bod swm y ffioedd a godir o dan yr adran hon am unrhyw swyddogaethau a arferir mewn perthynas â pherson o dan y deddfiadau a grybwyllir yn adran 24(2)(a), o'u cymryd gyda'i gilydd a chymryd un flwyddyn gydag un arall, yn cyfateb yn fras i wariant y gellir ei briodoli ir person hwnnw mewn cysylltiad â swyddogaethau hynny."
- 35

4 Cynllun ar gyfer codi ffioedd

- (1) Mae adran 24 o Ddeddf 2013 wedi ei diwygio fel a ganlyn.
- (2) Yn is-adran (2)(a), ar y diwedd mewnosoder “ac na chaniateir ei chodi ond yn unol â'r cynllun hwn”.

5 Cyflogaeth etc cyn-Archwilydd Cyffredinol a thalu cydnabyddiaeth

- (1) Mae Deddf 2013 wedi ei diwygio fel a ganlyn.
- (2) Yn adran 5(3) –
 - (a) ym mharagraff (a), ar y diwedd mewnosoder “(os oes swyddi felly)”;
 - (b) ym mharagraff (b), ar y diwedd mewnosoder “(os oes cytundebau a threfniadau felly)”;
- (3) Yn adran 7(3)(b) hepgorer “o dro i dro”.

6 Gofynion ymgynghori

- (1) Mae Deddf 2013 wedi ei diwygio fel a ganlyn.
- (2) Yn adran 7, hepgorer is-adran (2).
- (3) Yn adran 28, ar ôl is-adran (3) mewnosoder –
 - “(4) Caiff y Cynulliad Cenedlaethol ymgynghori â'r personau (os oes rhai) y mae o'r farn eu bod yn briodol cyn arfer unrhyw swyddogaethau mewn perthynas â'r Archwilydd Cyffredinol neu SAC.”
- (4) Yn Atodlen 1 –
 - (a) ym mharagraff 5, hepgorer is-baragraff (2);
 - (b) ym mharagraff 7, hepgorer is-baragraff (2);
 - (c) hepgorer paragraff 9;
 - (d) ym mharagraff 12, hepgorer is-baragraff (2).

7 Penodi Aelodau anweithredol SAC

- (1) Mae paragraff 4 o Atodlen 1 i Ddeddf 2013 wedi ei ddiwygio fel a ganlyn.
- (2) Yn lle is-baragraff (2) rhodder –
 - “(2) Rhaid i benodiadau a wneir o dan is-baragraff (1) fod am gyfnod o ddim mwy na 4 blynedd.
 - (3) Ni chaniateir penodi person o dan is-baragraff (1) fwy na dwywaith.
 - (4) Caiff y Cynulliad Cenedlaethol estyn penodiad a wneir o dan is-baragraff (1) am gyfnod o ddim mwy na 4 blynedd.
 - (5) Ond ni chaniateir i'r Cynulliad Cenedlaethol estyn penodiad o dan is-baragraff (4) os ywr aelod anweithredol hwnnw –
 - (a) wedii benodi o dan is-baragraff (1) fwy nag unwaith, neu

(b) wedi cael estyniad i'w benodiad o dan is-baragraff (4) or blaen.

(6) Ni chaniateir i'r Cynulliad Cenedlaethol wneud nac estyn penodiad a wneir o dan is-baragraff (1) neu (4) os byddai hynnyn arwain at berson yn gwasanaethu am fwy nag 8 mlynedd."

5 **8 Penodi cadeirydd SAC**

(1) Mae paragraff 5 o Atodlen 1 i Ddeddf 2013 wedi ei ddiwygio fel a ganlyn.

(2) Yn lle is-baragraff (3) a (4) rhodder –

“(3) Caiff y Cynulliad Cenedlaethol estyn penodiad o dan y paragraff hwn.

10 (4) Ni chaniateir ir cyfnod penodi o dan y paragraff hwn (gan gynnwys unrhyw estyniad iddo) fod yn fwy nar cyfnod syn weddill yn y swydd fel aelod anweithredol.”

9 Cyfnod penodi ac ailbenodi

Yn Atodlen 1 i Ddeddf 2013, hepgorer paragraff 6.

15 **10 Trefniadau talu cydnabyddiaeth ar gyfer SAC**

(1) Mae Deddf 2013 wedi ei diwygio fel a ganlyn.

(2) Ym mharagraff 7 o Atodlen 1 –

(a) yn is-baragraff (1), hepgorer “(yn ddarostyngedig i is-baragraff (2) a pharagraff 9”;

20 (b) yn is-baragraff (6)(b), hepgorer “o dro i dro”;

(c) ar ôl is-baragraff (7) mewnosoder –

“(8) Caiff y Cynulliad Cenedlaethol ddiwygio trefniadau talu cydnabyddiaeth a wneir o dan y paragraff hwn.”

(3) Yn is-baragraff 17(2)(b) o Atodlen 1, hepgorer “o dro i dro”.

25 (4) Yn is-baragraff 11(b) o Atodlen 2, hepgorer “o dro i dro”.

11 Telerau penodi

(1) Mae paragraff 8 o Atodlen 1 i Ddeddf 2013 wedi ei ddiwygio fel a ganlyn.

(2) Yn is-baragraff (1), hepgorer “(yn ddarostyngedig i baragraff 9)”.

(3) Ar ôl is-baragraff (3) mewnosoder –

30 “(4) Caiff y Cynulliad Cenedlaethol ddiwygio telerau penodi a bennir o dan y paragraff hwn.”

12 Dod â phenodiadau i ben

(1) Mae Atodlen 1 i Ddeddf 2013 wedi ei diwygio fel a ganlyn.

(2) Ym mharagraff 10(3), yn lle “cael ei dderbyn” rhodder “dod i law”.

- (3) Ym mharagraff 12(3)(b), hepgorer “anfodlon cyflawni swyddogaethau bod yn gadeirydd SAC” a mewnosoder “methu â chyflawni swyddogaethau bod yn gadeirydd SAC, yn anaddas i’w cyflawni, neu’n anfodlon eu cyflawni”.

13 Cworwm ar gyfer cyfarfodydd SAC

- (1) Mae paragraff 28 o Atodlen 1 i Ddeddf 2013 wedi ei ddiwygio fel a ganlyn.

- (2) Ar ôl is-baragraff (3), mewnosoder –

“(4) Caiff y rheolau ddarparu, os nad yw mwyafrif yr aelodau sy’n bresennol yn aelodau anweithredol, y caiff y cadeirydd ofyn i’r aelodau sy’n gyflogeion enwebu aelod sy’n gyflogai a fydd yn ymgymryd â rôl arsylwr am weddill cyfarfod neu hyd nes bod y cworwm yn cael ei adfer pan fydd aelod anweithredol ychwanegol yn cyrraedd.”

14 Cyfrifon SAC ac Archwilydd SAC

- (1) Mae Atodlen 1 i Ddeddf 2013 wedi ei diwygio fel a ganlyn.

- (2) Yn is-baragraff 33(6), hepgorer “o bryd i’w gilydd”.

- (3) Ym mharagraff 34, yn lle is-baragraff (1) a (2) rhodder –

“(1) Rhaid i SAC benodi person yn archwilydd cyfrifon SAC.”

- (2) Mae cymeradwyaeth y Cynulliad Cenedlaethol yn ofynnol ar gyfer –

(a) penodi person yn archwilydd,

(b) telerau penodi’r archwilydd, ac

(c) y dull o gaffael archwilydd gan SAC.”

15 Gosod adroddiadau etc. gerbron y Cynulliad Cenedlaethol

- (1) Mae Deddf 2013 wedi ei diwygio fel a ganlyn.

- (2) Ym mharagraff 35(2)(b) o Atodlen 1, ar ôl “adroddiad arno” mewnosoder “a’r adroddiad blynyddol a ddarperir gan yr Archwilydd Cyffredinol a chadeirydd SAC yn unol â pharagraff 3 o Atodlen 2”.

- (3) Ym mharagraff 3(6) o Atodlen 2, yn lle is-baragraff (a) rhodder –

“(a) darparur adroddiad blynyddol cyn gynted ag y bon ymarferol ir archwilydd a benodir o dan baragraff 34 o Atodlen 1 a beth bynnag heb fod yn hwyrach na 5 mis ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol y maer adroddiad blynyddol yn ymwneud â hi;”

16 Adroddiadau interim

- (1) Mae paragraff 3 o Atodlen 2 i Ddeddf 2013 wedi ei ddiwygio fel a ganlyn.

- (2) Yn is-baragraff (3), yn lle “O leiaf unwaith yn ystod pob blwyddyn ariannol” rhodder “Os gofynnir amdano gan y Cynulliad Cenedlaethol ar unrhyw adeg yn ystod blwyddyn ariannol”.

- (3) Hefgorer is-baragraff (5).

- (4) Yn is-adran (6)(b), ar ôl “gosod” mewnosoder “unrhyw”.
- (5) Yn is-baragraff (6)(b), hepgorer “o bryd iw gilydd”.

RHAN 3

CYFFREDINOL

- 5 **17 Terfynau amser ar gyfer gosod cyfrifon ardystiedig**
Mae Atodlen 1 yn gwneud diwygiadau ir ddeddfwriaeth bresennol syn ymwneud â gosod cyfrifon ardystiedig ac adroddiadau.
- 18 Diwygiadau canlyniadol**
Mae Atodlen 2 yn gwneud diwygiadau canlyniadol.
- 10 **19 Trefniadau trosiannol**
(1) Mae Atodlen 3 yn gwneud trefniadau trosiannol.
(2) Caiff Gweinidogion Cymru drwy orchymyn wneud unrhyw ddarpariaeth drosiannol, darpariaeth ddarfodol neu ddarpariaeth arbed sy'n briodol yn eu barn hwy mewn cysylltiad â chychwyn y Ddeddf hon.
15 (3) Mae pŵer Gweinidogion Cymru i wneud gorchymyn o dan y Ddeddf hon yn arferadwy drwy offeryn statudol.
(4) Mae offeryn statudol sy'n cynnwys gorchymyn o dan y Ddeddf hon yn ddarostyngedig i'w ddiddymu yn unol â phenderfyniad y Cynulliad Cenedlaethol.
20 (5) Nid oes dim yn Atodlen 3 yn cyfyngu ar y pŵer a roddir gan is-adran (2); a chaiff gorchymyn o'r fath, ymysg pethau eraill, wneud addasiadau i'r Atodlen honno.
- 20 Teitl byr a dod i rym**
(1) Dawr Ddeddf hon i rym ar ddiwedd y cyfnod o [ddau fis] gan ddechrau â'r diwrnod y caiff y Ddeddf hon y Cydsyniad Brenhinol.
(2) Enw byr y Ddeddf hon yw Deddf Archwilio Cyhoeddus (Diwygio) (Cymru) 20[].

ATODLEN 1
(a gyflwynir gan adran 17)

TERFYNAU AMSER AR GYFER GOSOD AC ADRODD AR Y CYFRIFON

Comisiynydd Plant Cymru

- 5 1 Mae paragraff 9 o Atodlen 2 i Ddeddf Safonau Gofal 2000 (p.14) wedi ei ddiwygio fel a ganlyn.
- 2 Ar ddechrau is-baragraff (2)(b), mewnosoder “(subject to sub-paragraph (2A))”.
- 3 Ar ôl is-baragraff (2), mewnosoder –
- 10 “(2A) The Auditor General for Wales may lay a copy of the certified accounts and report before the Assembly after the four-month deadline mentioned in sub-paragraph (2)(b) where it is not reasonably practicable for the Auditor General for Wales to meet that deadline.
- (2B) Where sub-paragraph (2A) applies, the Auditor General for Wales must –
- 15 (a) before the four-month deadline mentioned in sub-paragraph (2)(b), lay before the Assembly a statement explaining why it is not reasonably practicable for the Auditor General for Wales to lay a copy of the certified accounts and report before the Assembly before that deadline, and
- 20 (b) lay a copy of the certified accounts and report before the Assembly as soon as reasonably practicable after that deadline.”

Cyngor y Gweithlu Addysg

- 4 Mae paragraff 21 o Atodlen 1 i Ddeddf Addysg (Cymru) 2014 (dccc 5) wedi ei ddiwygio fel a ganlyn.
- 5 Ar ddechrau is-baragraff (4)(b), mewnosoder “(yn ddarostyngedig i is-baragraff (4A))”.
- 6 Ar ôl is-baragraff (4), mewnosoder –
- 30 “(4A) Caiff Archwilydd Cyffredinol Cymru osod copi o’r cyfrifon ardystiedig a’r adroddiad gerbron y Cynulliad ar ôl y terfyn amser o bedwar mis a grybwyllir yn is-baragraff (4)(b) pan na fo’n rhesymol ymarferol i Archwilydd Cyffredinol Cymru gadw at y terfyn amser hwnnw.
- (4B) Pan fo is-baragraff (4A) yn gymwys, rhaid i Archwilydd Cyffredinol Cymru –
- 35 (a) cyn y terfyn amser o bedwar mis a grybwyllir yn is-baragraff (4)(b), osod gerbron y Cynulliad ddatganiad yn esbonio pam nad yw’n rhesymol ymarferol i’r Archwilydd Cyffredinol osod copi o’r cyfrifon ardystiedig a’r adroddiad gerbron y Cynulliad cyn y terfyn amser hwnnw, a

- (b) gosod copi o'r cyfrifon ardystiedig a'r adroddiad gerbron y Cynulliad cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl y terfyn amser hwnnw."

Estyn

- 5 7 Mae paragraff 6 o Atodlen 6 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998 (p. 38) wedi ei ddiwygio fel a ganlyn.
- 8 Ar ddechrau is-baragraff (2)(b), mewnosoder "(subject to sub-paragraph (2A))".
- 9 Ar ôl is-baragraff (2), mewnosoder –
- 10 "(2A) The Auditor General for Wales may lay a copy of the certified accounts and report before the Assembly after the four-month deadline mentioned in sub-paragraph (2)(b) where it is not reasonably practicable for the Auditor General for Wales to meet that deadline.
- (2B) Where sub-paragraph (2A) applies, the Auditor General for Wales must –
- 15 (a) before the four-month deadline mentioned in sub-paragraph (2)(b), lay before the Assembly a statement explaining why it is not reasonably practicable for the Auditor General for Wales to lay a copy of the certified accounts and report before the Assembly before that deadline, and
- 20 (b) lay a copy of the certified accounts and report before the Assembly as soon as reasonably practicable after that deadline."

Comisiynydd Cenedlaethaur Dyfodol

- 10 Mae paragraff 21 o Atodlen 2 i Ddeddf Llesiant Cenedlaethaur Dyfodol (Cymru) 2015
25 (dccc 2) wedi ei ddiwygio fel a ganlyn.
- 11 Ar ddechrau is-baragraff (2)(b), mewnosoder "(yn ddarostyngedig i is-baragraff (2A))".
- 12 Ar ôl is-baragraff (2), mewnosoder –
- 30 "(2A) Caiff yr Archwilydd Cyffredinol osod copi o'r cyfrifon ardystiedig a'r adroddiad gerbron y Cynulliad Cenedlaethol ar ôl y terfyn amser o bedwar mis a grybwyllir yn is-baragraff (2)(b) pan na fo'n rhesymol ymarferol i'r Archwilydd Cyffredinol gadw at y terfyn amser hwnnw.
- (2B) Pan fo is-baragraff (2A) yn gymwys, rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol –
- 35 (a) cyn y terfyn amser o bedwar mis a grybwyllir yn is-baragraff (2)(b), osod gerbron y Cynulliad ddatganiad yn esbonio pam nad yw'n rhesymol ymarferol i'r Archwilydd Cyffredinol osod copi o'r cyfrifon ardystiedig a'r adroddiad gerbron y Cynulliad Cenedlaethol cyn y terfyn amser hwnnw, a

- (b) gosod copi o'r cyfrifon ardystiedig a'r adroddiad gerbron y Cynulliad cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl y terfyn amser hwnnw."

Addysg a Gwella Iechyd Cymru, Byrddau Iechyd Lleol ac ymddiriedolaethaur GIG

5 13 Mae adran 61 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 (p. 23) wedi ei diwygio fel a ganlyn.

14 Ar ddechrau is-adran (2)(b), mewnosoder "(subject to subsection (2A))".

15 Ar ôl is-adran (2) mewnosoder –

10 "(2A) The Auditor General for Wales may lay a copy of the certified accounts and report before the National Assembly for Wales after the four-month deadline mentioned in sub-paragraph (2)(b) where it is not reasonably practicable for the Auditor General for Wales to meet that deadline.

(2B) Where subsection (2A) applies, the Auditor General for Wales must –

15 (a) before the four-month deadline mentioned in subsection (2)(b), lay before the National Assembly for Wales a statement explaining why it is not reasonably practicable for the Auditor General for Wales to lay a copy of the certified accounts and report before the National Assembly for Wales before that deadline, and

20 (b) lay a copy of the certified accounts and report before the National Assembly for Wales as soon as reasonably practicable after that deadline."

Comisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru

25 16 Mae adran 19 o Ddeddf Llywodraeth Leol (Democratiaeth) (Cymru) 2013 (dccc 4) wedi ei diwygio fel a ganlyn.

17 Ar ddechrau is-adran (4)(b), mewnosoder "(yn ddarostyngedig i is-adran (4A))".

18 Ar ôl is-adran (4) mewnosoder –

30 "(4A) Caiff Archwilydd Cyffredinol Cymru osod copi o'r cyfrifon ardystiedig a'r adroddiad gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru ar ôl y terfyn amser o bedwar mis a grybwyllir yn is-baragraff (4)(b) pan na fo'n rhesymol ymarferol i Archwilydd Cyffredinol Cymru gadw at y terfyn amser hwnnw.

(4B) Pan fo is-adran (4A) yn gymwys, rhaid i Archwilydd Cyffredinol Cymru –

35

- 5
- (a) cyn y terfyn amser o bedwar mis a grybwyllir yn is-adran (4) (b), osod gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru ddatganiad yn esbonio pam nad yw'n rhesymol ymarferol i Archwilydd Cyffredinol Cymru osod copi o'r cyfrifon ardystiedig a'r adroddiad gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru cyn y terfyn amser hwnnw, a
 - (b) gosod copi o'r cyfrifon ardystiedig a'r adroddiad gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl y terfyn amser hwnnw."

10 *Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru*

19 Mae adran 137 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (p. 32) wedi ei diwygio fel a ganlyn.

20 Ar ddechrau is-adran (5)(b), mewnosoder "(subject to sub-section (5A))".

21 Ar ôl is-adran (5) mewnosoder—

15 "(5A) The Auditor General may lay a copy of the certified accounts and report before the Assembly after the four-month deadline mentioned in subsection (5)(b) where it is not reasonably practicable for the Auditor General to meet that deadline.

(5B) Where subsection (5A) applies, the Auditor General must—

20 (a) before the four-month deadline mentioned in subsection (5)(b), lay before the Assembly a statement explaining why it is not reasonably practicable for the Auditor General to lay a copy of the certified accounts and report before the Assembly before that deadline, and

25 (b) lay a copy of the certified accounts and report before the Assembly as soon as reasonably practicable after that deadline."

Cyfoeth Naturiol Cymru

22 Mae paragraff 23 o Atodlen 1 i Orchymyn Corff Adnoddau Naturiol Cymru (Sefydlu) 2012 (OS 2012/1903 (Cy. 230)) wedi ei ddiwygio fel a ganlyn.

30 23 Ar ddechrau is-baragraff (5)(c), mewnosoder "(yn ddarostyngedig i is-baragraff (6))".

24 Ar ôl is-baragraff (5), mewnosoder—

35 "(6) Caiff Archwilydd Cyffredinol Cymru osod copi o'r cyfrifon ardystiedig a'r adroddiad gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru ar ôl y terfyn amser o bedwar mis a grybwyllir yn is-baragraff (5)(c) pan na fo'n rhesymol ymarferol i Archwilydd Cyffredinol Cymru gadw at y terfyn amser hwnnw.

(7) Pan fo is-baragraff (6) yn gymwys, rhaid i Archwilydd Cyffredinol Cymru—

- (a) cyn y terfyn amser o bedwar mis a grybwyllir yn is-adran (5) (c), osod gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru ddatganiad yn esbonio pam nad yw'n rhesymol ymarferol i Archwilydd Cyffredinol Cymru osod copi o'r cyfrifon ardystiedig a'r adroddiad gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru cyn y terfyn amser hwnnw, a
- (b) gosod copi o'r cyfrifon ardystiedig a'r adroddiad gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl y terfyn amser hwnnw."

10 *Y Comisiynydd Pobl Hŷn*

25 Mae paragraff 12 o Atodlen 1 i Ddeddf Comisiynydd Pobl Hŷn (Cymru) 2006 (p.30) wedi ei diwygio fel a ganlyn.

26 Ar ddechrau is-baragraff (2)(b), mewnosoder "(subject to sub-paragraph (2A))".

27 Ar ôl is-baragraff (2), mewnosoder –

15 "(2A) The Auditor General for Wales may lay a copy of the certified accounts and report before the Assembly after the four-month deadline mentioned in sub-paragraph (2)(b) where it is not reasonably practicable for the Auditor General for Wales to meet that deadline.

20 (2B) Where sub-paragraph (2A) applies, the Auditor General for Wales must –

(a) before the four-month deadline mentioned in sub-paragraph (2)(b), lay before the Assembly a statement explaining why it is not reasonably practicable for the Auditor General for Wales to lay a copy of the certified accounts and report before the Assembly before that deadline, and

(b) lay a copy of the certified accounts and report before the Assembly as soon as reasonably practicable after that deadline."

Cymwysterau Cymru

30 28 Mae paragraff 33 o Atodlen 1 i Ddeddf Cymwysterau (Cymru) 2015 (dccc 5) wedi ei ddiwygio fel a ganlyn.

29 Ar ddechrau is-baragraff (2)(b), mewnosoder "(yn ddarostyngedig i is-baragraff (3))".

30 Ar ôl is-baragraff (2), mewnosoder –

35 "(3) Caiff yr Archwilydd Cyffredinol osod copi o'r cyfrifon ardystiedig a'r adroddiad gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru ar ôl y terfyn amser o bedwar mis a grybwyllir yn is-baragraff (2)(b) pan na fo'n rhesymol ymarferol i'r Archwilydd Cyffredinol gadw at y terfyn amser hwnnw.

(4) Pan fo is-baragraff (3) yn gymwys, rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol –

- 5
- (a) cyn y terfyn amser o bedwar mis a grybwyllir yn is-baragraff (2)(b), osod gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru ddatganiad yn esbonio pam nad yw'n rhesymol ymarferol i'r Archwilydd Cyffredinol osod copi o'r cyfrifon ardystiedig a'r adroddiad gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru cyn y terfyn amser hwnnw, a
 - (b) gosod copi o'r cyfrifon ardystiedig a'r adroddiad gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl y terfyn amser hwnnw."

10 *Gofal Cymdeithasol Cymru*

31 Mae paragraff 16 o Atodlen 2 i Ddeddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016 (dccc 2) wedi ei ddiwygio fel a ganlyn.

32 Ar ddechrau is-baragraff (4)(b), mewnosoder "(yn ddarostyngedig i is-baragraff (5))".

33 Ar ôl is-baragraff (4), mewnosoder –

15 "(5) Caiff Archwilydd Cyffredinol Cymru osod copi o'r cyfrifon ardystiedig a'r adroddiad gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru ar ôl y terfyn amser o bedwar mis a grybwyllir yn is-baragraff (4)(b) pan na fo'n rhesymol ymarferol i Archwilydd Cyffredinol Cymru gadw at y terfyn amser hwnnw.

20 (6) Pan fo is-baragraff (5) yn gymwys, rhaid i Archwilydd Cyffredinol Cymru –

25 (a) cyn y terfyn amser o bedwar mis a grybwyllir yn is-baragraff (4)(b), osod gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru ddatganiad yn esbonio pam nad yw'n rhesymol ymarferol i Archwilydd Cyffredinol Cymru osod copi o'r cyfrifon ardystiedig a'r adroddiad gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru cyn y terfyn amser hwnnw, a

30 (b) gosod copi o'r cyfrifon ardystiedig a'r adroddiad gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl y terfyn amser hwnnw."

Cronfa Gyfunol Cymru

34 Mae adran 132 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 wedi ei diwygio fel a ganlyn.

35 Ar ddechrau is-adran (5)(b), mewnosoder "(subject to sub-section (5A))".

36 Ar ôl is-adran (5) mewnosoder –

35 "(5A) The Auditor General may lay a copy of the certified accounts and report before the Assembly after the four-month deadline mentioned in subsection (5)(b) where it is not reasonably practicable for the Auditor General to meet that deadline.

(5B) Where subsection (5A) applies, the Auditor General must –

- (a) before the four-month deadline mentioned in subsection (5)(b), lay before the Assembly a statement explaining why it is not reasonably practicable for the Auditor General to lay a copy of the certified accounts and report before the Assembly before that deadline, and
- (b) lay a copy of the certified accounts and report before the Assembly as soon as reasonably practicable after that deadline."

Comisiynydd y Gymraeg

37 Mae paragraff 19 o Atodlen 1 i Fesur y Gymraeg (Cymru) 2011 (dccc 1) wedi ei ddiwygio fel a ganlyn.

38 Ar ddechrau is-baragraff (2)(b), mewnosoder "(yn ddarostyngedig i is-baragraff (2A))".

39 Ar ôl is-baragraff (2), mewnosoder –

15 "(2A) Caiff Archwilydd Cyffredinol Cymru osod copi o'r cyfrifon ardystiedig a'r adroddiad gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru ar ôl y terfyn amser o bedwar mis a grybwyllir yn is-baragraff (2)(b) pan na fo'n rhesymol ymarferol i Archwilydd Cyffredinol Cymru gadw at y terfyn amser hwnnw.

20 (2B) Pan fo is-baragraff (2A) yn gymwys, rhaid i Archwilydd Cyffredinol Cymru –

25 (a) cyn y terfyn amser o bedwar mis a grybwyllir yn is-baragraff (2)(b), osod gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru ddatganiad yn esbonio pam nad yw'n rhesymol ymarferol i Archwilydd Cyffredinol Cymru osod copi o'r cyfrifon ardystiedig a'r adroddiad gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru cyn y terfyn amser hwnnw, a

(b) gosod copi o'r cyfrifon ardystiedig a'r adroddiad gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl y terfyn amser hwnnw."

30 *Gweinidogion Cymru*

40 Mae adran 131 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 wedi ei diwygio fel a ganlyn.

41 Ar ddechrau is-adran (6)(b), mewnosoder "(subject to subsection (6A))".

42 Ar ôl is-adran (6) mewnosoder –

35 "(6A) The Auditor General may lay a copy of the certified accounts and report before the Assembly after the four-month deadline mentioned in subsection (6)(b) where it is not reasonably practicable for the Auditor General to meet that deadline.

(6B) Where subsection (6A) applies, the Auditor General must –

- 5
- (a) before the four-month deadline mentioned in subsection (6)(b), lay before the Assembly a statement explaining why it is not reasonably practicable for the Auditor General to lay a copy of the certified accounts and report before the Assembly before that deadline, and
 - (b) lay a copy of the certified accounts and report before the Assembly as soon as reasonably practicable after that deadline."

Awdurdod Cyllid Cymru

10 43 Mae adran 31 o Ddeddf Casglu a Rheoli Trethi (Cymru) 2016 (dccc 6) wedi ei diwygio fel a ganlyn.

44 Ar ddechrau is-adran (2)(b), mewnosoder "(yn ddarostyngedig i is-adran (2A))".

45 Ar ôl is-adran (2) mewnosoder—

15 "(2A) Caiff Archwilydd Cyffredinol Cymru osod copi o'r cyfrifon a'r Datganiad Treth ardystiedig a'r adroddiadau arnynt gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru ar ôl y terfyn amser o bedwar mis a grybwyllir yn is-adran (2)(b) pan na fo'n rhesymol ymarferol i Archwilydd Cyffredinol Cymru gadw at y terfyn amser hwnnw.

20 (2B) Pan fo is-adran (2A) yn gymwys, rhaid i Archwilydd Cyffredinol Cymru—

25 (a) cyn y terfyn amser o bedwar mis a grybwyllir yn is-adran (2)(b), osod gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru ddatganiad yn esbonio pam nad yw'n rhesymol ymarferol i Archwilydd Cyffredinol Cymru osod copi o'r cyfrifon a'r Datganiad Treth ardystiedig a'r adroddiadau arnynt gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru cyn y terfyn amser hwnnw, a

30 (b) gosod copi o'r cyfrifon a'r Datganiad Treth ardystiedig a'r adroddiadau arnynt gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl y terfyn amser hwnnw."

Cyfrif Llywodraeth Cymru Gyfan

46 Mae adran 142 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 wedi ei diwygio fel a ganlyn.

47 Ar ddechrau is-adran (2)(b), mewnosoder "(subject to subsection (2A))".

48 Ar ôl is-adran (2) mewnosoder—

35 "(2A) The Auditor General may lay a copy of the certified accounts and report before the Assembly after the four-month deadline mentioned in subsection (2)(b) where it is not reasonably practicable for the Auditor General to meet that deadline.

(2B) Where subsection (2A) applies, the Auditor General must—

5

- (a) before the four-month deadline mentioned in subsection (2)(b), lay before the Assembly a statement explaining why it is not reasonably practicable for the Auditor General to lay a copy of the certified accounts and report before the Assembly before that deadline, and
- (b) lay a copy of the certified accounts and report before the Assembly as soon as reasonably practicable after that deadline.”

ATODLEN 2
(a gyflwynir gan adran 18)

DIWYGIADAU CANLYNIADOL

Deddf Addysg 1997 (p. 44)

- 5 1 Yn is-adran (6) o adran 41A o Ddeddf Addysg 1997, hepgorer y geiriau o “(which” hyd ddiwedd yr is-adran honno.

Deddf Llywodraeth Cymru 1998 (p. 38)

- 2 Mae Deddf Llywodraeth Cymru 1998 wedi ei diwygio fel a ganlyn.
3 Yn adran 145C(3), hepgorer y geiriau “(which may not exceed the full cost incurred in
10 undertaking the programme),”.
4 Yn adran 145D, hepgorer is-adran (2A).

Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 (p. 23)

- 5 Mae Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 wedi ei diwygio fel a ganlyn.
6 Yn adran 20, hepgorer is-adran (5A).
15 7 Yn is-adran 45(8), hepgorer y geiriau o “(but” hyd ddiwedd yr is-adran honno.
8 Yn adran 64F, hepgorer is-adran (10).
9 Yn adran 67A, hepgorer is-adran (3).

Deddf Llywodraeth Cymru 2006 (p. 32)

- 10 Yn adran 144(2) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006, hepgorer paragraff (g).

20 *Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009 (dccc 2)*

- 11 Yn adran 27 o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009, hepgorer is-adran (4A).

Deddf Democratiaeth Leol, Datblygu Economaidd ac Adeiladu 2009 (p. 20)

- 12 Yn is-adran (4A) o adran 50 o Ddeddf Democratiaeth Leol, Datblygu Economaidd ac Adeiladu 2009, hepgorer y geiriau o “But” hyd ddiwedd yr is-adran honno.

ATODLEN 3
(a gyflwynir gan adran 19)

TREFNIADAU TROSIANNOL

Ffioedd am ddarparu gwasanaethau

- 5 1 (1) Maer paragraff hwn yn gymwys pan wneir trefniadau rhwng SAC ac awdurdod perthnasol o dan adran 19 o Ddeddf 2013 yn union cyn i adran 2 (ffioedd am ddarparu gwasanaethau) ddod i rym.
- (2) Mae trefniant a wneir rhwng SAC ac awdurdod perthnasol yn effeithiol hyd nes bod y trefniant yn dod i ben (oni ddaw'r trefniant i ben yn gynnar).
- 10 (3) Mae Deddf 2013 yn gymwys gydar addasiadau a ganlyn mewn perthynas â threfniant sy'n parhau yn rhinwedd is-baragraff (2) –
- (a) mae adran 19 o Ddeddf 2013 yn cael effaith fel pe na bai wedi cael ei diwygio gan y Ddeddf hon, a
- (b) mae adrannau 23 a 24 o Ddeddf 2013 yn cael effaith fel pe na baent wedi cael eu
- 15 diwygio gan y Ddeddf hon.

Cynllun ar gyfer codi ffioedd

- 2 (1) Maer paragraff hwn yn gymwys pan fo cynllun ar gyfer codi ffioedd o dan adran 24 o Ddeddf 2013 yn cael effaith yn union cyn i adran 4 (cynllun ar gyfer codi ffioedd) ddod i rym.'
- 20 (2) Mae cynllun yn parhau i gael effaith hyd nes bod cynllun newydd yn dod i rym.
- (3) Mae Deddf 2013 yn gymwys gydar addasiadau a ganlyn mewn perthynas â chynllun sy'n parhau yn rhinwedd is-baragraff (2) –
- (a) mae adran 24 o Ddeddf 2013 yn cael effaith fel pe na bai wedi cael ei diwygio gan y Ddeddf hon, a
- 25 (b) mae adrannau 19 a 23 o Ddeddf 2013 yn cael effaith fel pe na baent wedi cael eu diwygio gan y Ddeddf hon.

Archwilwyr SAC

- 3 (1) Maer paragraff hwn yn gymwys pan fo penodiad person yn archwilydd mewn perthynas â chyfrifon SAC yn cael effaith o dan baragraff 34 o Atodlen 1 i Ddeddf 2013 yn union cyn i adran 14 (cyfrifon SAC ac archwilwyr SAC) ddod i rym.
- 30 (2) Mae penodiad person yn archwilydd SAC yn parhau i gael effaith tan ddiwedd y cyfnod y penodwyd y person ar ei gyfer (oni ddaw'r penodiad i ben yn gynnar).

Bil Archwilio Cyhoeddus (Diwygio) (Cymru) drafft

Nodiadau Esboniadol

CYFLWYNIAD

Mae'r Nodiadau Esboniadol hyn yn ymwneud â Deddf Archwilio Cyhoeddus (Diwygio) (Cymru) 2020 [Drafft] a gafodd ei phasio gan Cynulliad Cenedlaethol Cymru ar [] ac a gafodd y Cydsyniad Brenhinol ar []. Fe'u lluniwyd er mwyn cynorthwyo'r sawl sy'n darllen y Ddeddf. Dylid darllen y Nodiadau Esboniadol ar y cyd â'r Ddeddf, ond nid ydynt yn rhan ohoni.

Defnyddir y termau a'r byfodau a ganlyn yn y Nodiadau Esboniadol –

Deddf 2013 – Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013

Y Cynulliad Cenedlaethol – Cynulliad Cenedlaethol Cymru

ACC – Archwilydd Cyffredinol Cymru

SAC – Swyddfa Archwilio Cymru

RHAN 1 CYFLWYNIAD

Adran 1 – Trosolwg

Mae'r Ddeddf yn cynnwys 20 adran a thair Atodlen. Fel y nodir yn adran 1 (na fwriedir iddi gael unrhyw effaith gyfreithiol), mae'r darpariaethau –

- yn dileu'r gwaharddiad ar SAC o ran codi ffioedd sy'n fwy na chost lawn arfer y swyddogaeth y mae'r ffi yn ymwneud â hi;
- yn ei gwneud yn ofynnol i SAC gynnwys darpariaeth mewn cynllun ffioedd sy'n ceisio sicrhau bod swm y ffioedd a godir ar bob person am waith a wneir o dan ddeddfiadau penodedig, o'u cymryd gyda'i gilydd a chymryd un flwyddyn gydag un arall, yn cyfateb yn fras i'w holl wariant mewn cysylltiad â'r person hwnnw am y gwaith hwnnw (adrannau 3 a 4);
- yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cynulliad Cenedlaethol gyhoeddi rhestr o swyddi, cytundebau a threfniadau eraill y mae angen ymgynghori arnynt cyn i gyn-Archwilydd Cyffredinol eu cychwyn* neu ymrwymo iddynt, dim ond pan fo'r Cynulliad Cenedlaethol wedi nodi unrhyw swydd, unrhyw gytundeb neu unrhyw drefniant;
- yn dileu neu'n diwygio gofynion ymgynghori mewn perthynas â phenodi'r Archwilydd Cyffredinol ac aelodau SAC (gan gynnwys y cadeirydd) ac yn ychwanegu disgrisiwn i'r Cynulliad Cenedlaethol ymgynghori â phersonau y mae o'r farn eu bod yn briodol cyn arfer swyddogaethau mewn perthynas â'r Archwilydd Cyffredinol neu SAC;
- yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â phenodi aelodau SAC (gan gynnwys y cadeirydd), eu hailbenodi a dod â'u penodiad i ben, yn ogystal â thalu cydnabyddiaeth iddynt a'u telerau penodi;
- yn diwygio'r gofynion cworwm mewn perthynas â chyfarfodydd SAC;
- yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â phenodi archwilwyr SAC fel ei bod yn ofynnol i SAC, yn hytrach na'r Cynulliad Cenedlaethol, benodi ei harchwilwyr;

- yn cydgysylltu'r gwaith o osod yr adroddiad blynyddol ar arfer swyddogaethau'r Archwilydd Cyffredinol a SAC â'r gwaith o osod cyfrifon archwiliedig SAC;
- yn dileu'r gofyniad i'r Archwilydd Cyffredinol a chadeirydd SAC baratoi a gosod adroddiadau interim ar y cyd gerbron y Cynulliad Cenedlaethol ar arfer eu swyddogaethau; ac
- yn gwneud darpariaeth ar gyfer estyn y terfynau amser ar gyfer gosod adroddiadau.

RHAN 2 DIWYGIADAU I DDEDDF ARCHWILIO CYHOEDDUS (CYMRU) 2013

Adran 2 - Ffioedd am ddarparu gwasanaethau

Mae'r adran hon yn diwygio adran 19 o Ddeddf 2013.

Mae is-adran (2) yn diwygio adran 19(5)(a) o Ddeddf 2013 i egluro nad yw'r potensial i godi arian yn cael ei ystyried ynddo'i hun fel bod yn hwyluso'r gwaith o arfer swyddogaethau ACC neu SAC, nac yn ffafriol i hyn.

Mae is-adran (3) yn galluogi SAC i barhau i godi ffioedd am ddarparu gwasanaethau neu swyddogaethau sy'n cael eu harfer drwy gytundeb o dan adran 19 o Ddeddf 2013. Gan fod adran 3 (gweler isod) yn dileu codi ffioedd am waith o dan adran 19 o Ddeddf 2013, mae is-adran (3) yn ddarpariaeth ddisodli angenrheidiol ar gyfer codi ffioedd.

Mae is-adran (4) yn rhyddhau SAC rhag y rhwymedigaeth i bennu ffioedd am waith o'r fath yn unol â chynllun ffioedd (a baratoir o dan adran 24 o Ddeddf 2013).

Adran 3 - Darpariaeth gyffredinol yn ymwneud â ffioedd

Mae'r adran hon yn dileu'r gwaharddiad ar ffioedd a godir o dan y deddfiadau hynny a restrir yn adran 23(3) o Ddeddf 2013 rhag bod yn fwy na chost lawn y swyddogaeth y maent yn ymwneud â hi ac yn ei disodli gyda'r cysyniad o "gyfwerthedd eang".

Mae is-adran (2) yn diddymu'r pŵer i godi ffioedd am waith o dan adran 19 o Ddeddf 2013 o adran 23 o Ddeddf 2013. Fel yr eglurwyd uchod, mae adran 2 o'r Ddeddf yn disodli'r ddarpariaeth hon â phŵer cyfwerth yn adran 19 o Ddeddf 2013. Effaith net y newidiadau hyn sy'n ymwneud â ffioedd a godir o dan adran 19 o Ddeddf 2013 yw y gellir eu pennu ar lefel uwchlaw'r gwariant cysylltiedig.

Mae is-adran (3) yn cyflwyno'r sylfaen "cyfwerthedd eang" a ddefnyddir ar gyfer cyfrifo ffioedd ac mae is-adran (4) yn darparu ar gyfer mewnosod diffiniad o "gyfwerthedd eang" yn Neddf 2013. Mae cyfwerthedd bras yn golygu bod yn rhaid i SAC geisio sicrhau bod swm y ffioedd a godir ar unrhyw berson am yr holl waith a wneir o dan y deddfiadau a restrir yn adran 24(1) o Ddeddf 2013, o'u cymryd gyda'i gilydd a chymryd un flwyddyn gydag un arall, yn cyfateb yn fras i'w

holl wariant mewn cysylltiad â'r gwaith hwnnw y gellir ei briodoli i'r person hwnnw.

Adran 4 - Cynllun ar gyfer codi ffioedd

Mae'r adran hon yn diwygio adran 24 o Ddeddf 2013. Mae'r diwygiadau'n angenrheidiol i adlewyrchu'r newidiadau i ffioedd a wneir gan adrannau 2 a 3.

Mae is-adran (2) yn adlewyrchu, yn dilyn y diwygiadau a wneir gan adrannau 2 a 3, nad yw ffioedd am waith o dan adran 19 o Ddeddf 2013 yn ddarostyngedig i'r gofyniad nad yw ffioedd yn fwy na chost a gofynion y cynllun ffioedd a baratoir o dan adran 24 o Ddeddf 2013.

Adran 5 - Cyflogi etc cyn-Archwilydd Cyffredinol a thalu cydnabyddiaeth

Mae'r adran hon yn diwygio adran 5 o Ddeddf 2013 mewn perthynas â'r rhwymedigaeth orfodol i gyhoeddi rhestr o swyddi, cytundebau a threfniadau a bennir gan y Cynulliad Cenedlaethol o dan adran 5(2) o Ddeddf 2013, ac i ddileu geiriad newidiadwy.

Mae adran 5(3) o Ddeddf 2013 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cynulliad Cenedlaethol gyhoeddi rhestr o swyddi, cytundebau a threfniadau y mae'n rhaid i gyn-Archwilydd Cyffredinol ymgynghori ag unrhyw berson a bennir gan y Cynulliad Cenedlaethol mewn cysylltiad â hwy cyn eu cychwyn* neu ymrwymo iddynt, yn ôl fel y digwydd. Mae gan y Cynulliad Cenedlaethol ddisgresiwn wrth ystyried a ddylid pennu swydd, cytundeb neu drefniant ac felly gall fod yn wir nad oes swyddi, cytundebau a threfniadau penodol o'r fath. Mae is-adran (2) yn mewnosod geiriad yn adran 5(3)(a) a (b) o Ddeddf 2013 er mwyn egluro bod yn rhaid cyhoeddi rhestr pan fo'r Cynulliad Cenedlaethol wedi pennu swydd, cytundeb neu drefniant. Yr effaith yw nad yw'n ofynnol i'r Cynulliad Cenedlaethol gyhoeddi rhestr os nad yw wedi pennu swydd, cytundeb neu drefniant at ddibenion adran 5 (2) o Ddeddf 2013.

Mae is-adran (3) yn dileu cyfeiriad newidiadwy nad yw'n cael ei ystyried yn angenrheidiol.

Adran 6 - Gofynion ymgynghori

Mae'r adran hon yn gwneud amryw ddiwygiadau mewn perthynas â gofynion ymgynghori o dan Ddeddf 2013.

Mae is-adrannau (2), (4)(a), (4)(b) a (4)(d) yn dileu rhwymedigaethau ar y Cynulliad Cenedlaethol i ymgynghori â'r Prif Weinidog cyn:

- gwneud trefniadau talu cydnabyddiaeth ar gyfer ACC;
- penodi cadeirydd SAC;
- gwneud trefniadau talu cydnabyddiaeth ar gyfer cadeirydd SAC; a
- dod â phenodiad cadeirydd SAC i ben.

Mae'r diwygiadau hyn yn ceisio cryfhau annibyniaeth ACC a SAC.

Mae is-adrannau (3) a (4)(c) yn disodli gofyniad i'r Cynulliad Cenedlaethol ymgynghori â "pherson priodol sydd â goruchwyliaeth dros ar benodiadau cyhoeddus" cyn penderfynu ar delerau ac amodau, gan gynnwys talu cydnabyddiaeth i aelodau anweithredol SAC, gyda darpariaeth yn cadarnhau y caiff y Cynulliad Cenedlaethol ymgynghori ag unrhyw bersonau y mae o'r farn eu bod yn briodol wrth arfer unrhyw swyddogaethau mewn perthynas ag ACC neu SAC.

Adrannau 7 i 12 - Penodiadau i fwrdd SAC

Mae'r adrannau hyn yn diwygio Rhan 2 o Atodlen 1 i Ddeddf 2013 sy'n ymwneud â phenodi aelodau anweithredol SAC.

Mae adran 7 yn diwygio paragraff 4 o Atodlen 1 i Ddeddf 2013. Mae'n darparu y caiff y Cynulliad Cenedlaethol estyn penodiad aelod anweithredol sy'n gwasanaethu am hyd at un tymor pellach, yn ddarostyngedig i'r cyfyngiad presennol (a gynhwyswyd gynt ym mharagraff 6 o Atodlen 1 i Ddeddf 2013) na chaniateir i'r un person wasanaethu am fwy nag uchafswm o wyth mlynedd fel aelod anweithredol. Mae'r gofyniad bod yn rhaid i benodiad aelod anweithredol fod yn seiliedig ar gystadleuaeth deg ac agored wedi cael ei ddileu o baragraff 4. Mae hyn yn caniatáu estyn y penodiad heb fod angen cynnal cystadleuaeth deg ac agored cyn penderfynu a ddylid estyn penodiad aelod anweithredol.

Mae adran 8 yn egluro, os bydd y Cynulliad Cenedlaethol yn estyn penodiad y cadeirydd, na chaniateir i gyfnod yr estyniad fod yn fwy na'r cyfnod sy'n weddill gan y cadeirydd fel aelod anweithredol o'r Bwrdd.

Mae adran 9 yn hepgor paragraff 6 o Atodlen 1 i Ddeddf 2013, y mae ei ddarpariaethau wedi'u haildeddfu'n sylweddol ym mharagraff 4 diwygiedig o Atodlen 1 i Ddeddf 2013.

Mae adrannau 10 ac 11 yn diwygio paragraffau 10 ac 11 o Atodlen 1 i Ddeddf 2013. Mae is-adran (2)(a) yn dileu cyfeiriad at ddarpariaethau diangen sydd wedi'u dileu gan y Ddeddf. Mae is-adrannau 2(b), (3) a (4) yn dileu cyfeiriadau newidiadwy nad ydynt yn cael eu hystyried yn angenrheidiol. Mae is-adran 2(c) yn darparu y caiff y Cynulliad Cenedlaethol ddiwygio'r trefniadau talu cydnabyddiaeth ar gyfer aelodau anweithredol (sy'n cynnwys y cadeirydd). Mae hyn yn caniatáu i'r Cynulliad Cenedlaethol adolygu trefniadau o'r fath mewn amgylchiadau lle gall benderfynu estyn y penodiadau hynny yn unol â pharagraffau 4 a 5 diwygiedig o Atodlen 1 i Ddeddf 2013.

Mae adran 12 yn gwneud diwygiadau i derfynu darpariaethau penodi a gynhwysir ym mharagraffau 10 a 12 o Atodlen 1 i Ddeddf 2013. Mae is-adran (2) yn darparu bod ymddiswyddiad yn dod i rym pan ddaw i law. Mae is-adran (3) yn darparu bod yr amgylchiadau pan gaiff y Cynulliad Cenedlaethol derfynu penodiad cadeirydd SAC yn cynnwys pan fo'r cadeirydd yn methu â chyflawni swyddogaethau'r swydd honno, neu'n anaddas i'w cyflawni, yn ogystal â phan

fo'r cadeirydd wedi methu â chydymffurfio â thelerau penodi neu fel arall yn anfodlon parhau.

Adran 13 - Cworwm ar gyfer cyfarfodydd SAC

Mae adran 13 yn addasu paragraff 28 o Atodlen 1 i Ddeddf 2013 er mwyn darparu ar gyfer y posibilrwydd o reolau sy'n caniatáu i'r cadeirydd ofyn i'r aelodau sy'n gyflogeion enwebu aelod sy'n gyflogai i ymgymryd â rôl arsylwr os nad aelodau anweithredol yw mwyafrif yr aelodau sy'n bresennol yng nghyfarfod SAC. Effaith y ddarpariaeth hon yw darparu ar gyfer dull sy'n caniatáu i gyfarfod SAC barhau os nad oes gan y cyfarfod hwnnw gworwm fel arall oherwydd nad oes mwyafrif o aelodau anweithredol, fel sy'n ofynnol gan baragraff 28(3) o Atodlen 1 i Ddeddf 2013. Effaith y ddarpariaeth hefyd yw nad yw'n ofynnol i aelod sy'n gyflogai adael cyfarfod SAC fel bod gan y cyfarfod gworwm.

Adran 14 - Cyfrifon SAC ac archwilydd SAC

Mae adran 14 yn diwygio paragraffau 33 a 34 o Atodlen 1 i Ddeddf 2013. Mae is-adran (2) yn dileu cyfeiriad newidiadwy nad yw'n cael ei ystyried yn angenrheidiol. Mae is-adrannau (3) a (4) yn ei gwneud yn ofynnol i SAC benodi person yn archwilydd ar gyfer ei gyfrifon yn lle ei bod yn ofynnol i'r Cynulliad Cenedlaethol wneud hynny, ond mae'r Cynulliad Cenedlaethol yn parhau i oruchwyllo a chraffu ar yr archwilydd oherwydd ei bod yn ofynnol i'r Cynulliad Cenedlaethol gymeradwyo'r penodiad, y telerau penodi cysylltiedig a'r dull o gaffael yr archwilydd.

Adran 15 - Gosod adroddiadau etc gerbron y Cynulliad Cenedlaethol

Mae adran 15 yn diwygio darpariaethau Deddf 2013 mewn perthynas â gosod adroddiadau gerbron y Cynulliad Cenedlaethol.

Mae is-adran (2) yn diwygio paragraff 35 o Atodlen 1 i Ddeddf 2013 fel bod yn rhaid i archwilydd SAC osod yr adroddiad blynyddol, a ddarperir gan ACC a chadeirydd SAC yn unol â pharagraff 3 o Atodlen 2 i Ddeddf 2013, gerbron y Cynulliad Cenedlaethol ar yr un pryd â gosod y datganiad o gyfrifon ac unrhyw adroddiad.

Mae is-adran (3) yn diwygio paragraff 3(6) o Atodlen 2 i Ddeddf 2013, i'w gwneud yn ofynnol i ACC a chadeirydd SAC ddarparu adroddiad blynyddol SAC, cyn gynted ag sy'n ymarferol, i'r archwilydd a benodir o dan baragraff 34 o Atodlen 1 i Deddf 2013 a beth bynnag yw'r sefyllfa heb fod yn hwyrach na 5 mis ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol y mae'r adroddiad blynyddol yn ymwneud â hi. Effaith y ddarpariaeth hon yw osgoi rhwymedigaethau gosod dyblyg.

Adran 16 - Adroddiadau interim

Mae adran 16 yn diwygio'r gofynion i ACC a chadeirydd SAC baratoi adroddiadau interim ar y cyd ynghylch arfer swyddogaethau o leiaf unwaith yn ystod pob blwyddyn ariannol i fod yn ofyniad i baratoi adroddiadau o'r fath dim ond pan fydd y Cynulliad Cenedlaethol yn gofyn iddynt wneud hynny.

RHAN 3 CYFFREDINOL

Adran 17 - Terfynau amser ar gyfer gosod cyfrifon ardystiedig

Mae adran 17 yn rhoi effaith i Atodlen 1 (terfynau amser ar gyfer gosod ac adrodd ar y cyfrifon), sy'n pennu diwygiadau i'r ddeddfwriaeth bresennol mewn perthynas â gosod cyfrifon ardystiedig ac adroddiadau.

Adran 18 - Diwygiadau canlyniadol

Mae adran 18 yn rhoi effaith i Atodlen 2 (diwygiadau canlyniadol), sy'n gwneud diwygiadau canlyniadol.

Adran 19 - Trefniadau trosiannol

Mae adran 19(1) yn rhoi effaith i Atodlen 3 (trefniadau trosiannol), sy'n nodi'r prif ddarpariaethau trosiannol.

Mae adran 33(2) yn galluogi Gweinidogion Cymru, drwy orchymyn, i wneud darpariaeth drosiannol, darpariaeth ddarfodol neu ddarpariaeth arbed pellach sy'n briodol yn eu barn hwy mewn cysylltiad â chychwyn y Ddeddf.

Adran 20 - Teitl byr a dod i rym

Mae adran 20 yn darparu i holl ddarpariaethau'r Ddeddf ddod i rym [ddau fis] ar ôl y diwrnod y bydd y Ddeddf yn cael y Cydsyniad Brenhinol. Mae hefyd yn darparu mai teitl byr y Ddeddf yw Deddf Archwilio Cyhoeddus (Diwygio) Cymru 20[].

ATODLEN 1 - TERFYNAU AMSER AR GYFER GOSOD AC ADRODD AR Y CYFRIFON

Mae'r Atodlen hon yn nodi diwygiadau i ddeddfwriaeth sy'n cynnwys terfynau amser ar gyfer gosod cyfrifon gerbron y Cynulliad Cenedlaethol. Mewn perthynas ag Awdurdod Cyllid Cymru, mae'r darpariaethau hyn yn gymwys i'r Datganiad Treth yn ychwanegol at y cyfrifon ardystiedig a'r adroddiadau. Ym mhob achos, caiff ACC osod copi o'r cyfrifon ardystiedig a'r adroddiad gerbron y Cynulliad Cenedlaethol ar ôl y terfyn amser a bennir o dan y ddeddfwriaeth berthnasol lle nad yw'n rhesymol ymarferol i ACC gadw at y terfyn amser penodedig. Pan fydd

ACC yn ceisio dibynnu ar y ddarpariaeth honno ac yn gosod copi o'r cyfrifon ardystiedig a'r adroddiad ar ôl y terfyn amser penodedig, rhaid i ACC osod datganiad gerbron y Cynulliad Cenedlaethol yn egluro pam nad yw'n rhesymol ymarferol i ACC osod copi o'r cyfrifon ardystiedig a'r adroddiad cyn y terfyn amser penodedig. Rhaid i ACC osod copi o'r cyfrifon ardystiedig a'r adroddiad gerbron y Cynulliad Cenedlaethol cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl y terfyn amser hwnnw.

Effaith y darpariaethau hyn yw darparu hyblygrwydd os torrir y gofynion statudol caeth er mwyn i ACC gydymffurfio â safonau proffesiynol archwilio (h.y. mewn amgylchiadau pan ddylid rhoi cyfle i'r corff perthnasol sy'n cael ei archwilio wneud sylwadau ar ganfyddiadau'r archwiliad cyn ei gyhoeddi).

Caiff diwygiadau eu gwneud mewn perthynas â Chronfa Gyfunol Cymru a chyfrif Llywodraeth Cymru gyfan, yn ogystal â'r terfynau amser ar gyfer gosod yn achos y cyrff archwiliedig canlynol-

- Comisiynydd Plant Cymru;
- Cyngor y Gweithlu Addysg;
- Estyn;
- Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol;
- Addysg a Gwella Iechyd Cymru;
- Byrddau Iechyd Lleol;
- Ymddiriedolaethau'r GIG;
- Comisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru;
- Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru;
- Cyfoeth Naturiol Cymru;
- Y Comisiynydd Pobl Hŷn;
- Cymwysterau Cymru;
- Gofal Cymdeithasol Cymru;
- Comisiynydd y Gymraeg;
- Gweinidogion Cymru; ac
- Awdurdod Cyllid Cymru.

ATODLEN 2 - DIWYGIADAU CANLYNIADOL

Mae'r Atodlen hon yn nodi'r diwygiadau canlyniadol i ddeddfwriaeth sylfaenol i roi'r Ddeddf ar waith. Mae'r diwygiadau hynny'n ymwneud ag amryw bwerau codi ffioedd sydd i'w cael mewn deddfiadau heblaw adran 23(b) o Ddeddf 2013 a gwaharddiadau cysylltiedig ar ffioedd sy'n fwy na chost lawn y swyddogaethau y maent yn ymwneud â hwy. Mae'r diwygiadau yn dileu'r gwaharddiadau hyn yn unol â'r newidiadau i adrannau 23 a 24 o Ddeddf 2013.

Gwneir diwygiadau canlyniadol i'r canlynol-

- Deddf Addysg 1997;
- Deddf Llywodraeth Cymru 1998;
- Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004;
- Deddf Llywodraeth Cymru 2006;
- Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009;
- Deddf Democratiaeth Leol, Datblygu Economaidd ac Adeiladu 2009.

ATODLEN 3 - TREFNIADAU TROSIANNOL

Paragraff 1 - Ffioedd am ddarparu gwasanaethau

Mae paragraff 1 yn golygu, os oes trefniadau ar waith rhwng SAC ac awdurdod perthnasol o dan adran 19 o Ddeddf 2013 ar y dyddiad y daw'r diwygiadau i Ddeddf 2013 i rym, y bydd y trefniadau hynny yn parhau i gael eu llywodraethu gan y darpariaethau sydd mewn grym cyn i'r diwygiadau ddod i rym.

Paragraff 2 - Cynllun ar gyfer codi ffioedd

Mae paragraff 2 yn golygu, os yw cynllun ar gyfer codi ffioedd o dan adran 24 o Ddeddf 2013 yn cael effaith ar y dyddiad y daw'r diwygiadau i Ddeddf 2013 i rym, y bydd y cynllun hwnnw'n parhau nes bydd cynllun newydd yn dod i rym.

Paragraff 3 - Archwilywyr SAC

Mae paragraff 3 yn golygu, pan fydd penodiad person fel archwilydd mewn perthynas â chyfrifon SAC yn cael effaith ar y dyddiad y daw'r diwygiadau i Ddeddf 2013 i rym, y bydd y penodiad hwnnw'n parhau i gael ei lywodraethu gan y darpariaethau sydd mewn grym cyn i'r gwelliannau ddod i rym.